

ALEKSANDRA CIEŚLAR
Uniwersytet Jagielloński, Biblioteka Jagiellońska, Kraków, Polska
 <https://orcid.org/0000-0001-6150-4198>

DOI: 10.26106/s1wm-1346

DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI JAGIELLOŃSKIEJ W ROKU 2021. SPRAWOZDANIE

W dniu 28 lutego 2021 roku ze stanowiska dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej ustąpił prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk, który pełnił tę funkcję nieprzerwanie od 2003 roku. Z dniem 1 marca stanowisko dyrektora objął dr hab. Remigiusz Sapa, prof. UJ, który od października 2020 roku pełnił funkcję wicedyrektora BJ ds. naukowych. Pozostały skład Dyrekcji nie zmienił się – zastępcami dyrektora byli: mgr Aleksandra Cieślar (zastępca dyrektora ds. administracji), mgr Krzysztof Frankowicz (zastępca dyrektora ds. zbiorów) oraz mgr inż. Tomasz Zacharski (zastępca dyrektora ds. rozwoju).

Struktura organizacyjna BJ, wprowadzona Zarządzeniem nr 60 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 14 czerwca 2021 roku uległa niewielkiej zmianie – zlikwidowane zostało stanowisko zastępcy dyrektora BJ ds. naukowych, któremu podlegał Oddział Zbiorów Specjalnych (oddział ten został ponownie podporządkowany wicedyrektorowi ds. zbiorów), natomiast podległy wcześniej wicedyrektorowi ds. zbiorów Oddział Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej podporządkowany został wicedyrektorowi ds. rozwoju.

Z dniem 1 października nastąpiły również zmiany personalne na niektórych stanowiskach kierowniczych:

- Małgorzata Buda – objęła kierownictwo Sekcji Skontrum w Oddziale Zabezpieczenia Zbiorów (OZZ);
- mgr Bogdan Celary – objął kierownictwo Sekcji Obsługi w Oddziale Organizacji (OOrg);
- dr Michał Lewicki – objął kierownictwo Sekcji Zbiorów Muzycznych w Oddziale Zbiorów Specjalnych (OZS);
- lic. Sylwia Puchała – objęła kierownictwo Sekcji Opraw w Oddziale Zabezpieczenia Zbiorów (OZZ);
- mgr Katarzyna Szczepanec – objęła kierownictwo Sekcji Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego w Oddziale Zbiorów Cyfrowych (OZC);

- mgr inż. Robert Urbaniec – objął kierownictwo Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów Specjalnych (OZZ);
- mgr Agnieszka Wojak – objęła kierownictwo Sekcji Dokumentów Audiowizualnych w Oddziale Zbiorów Cyfrowych (OZC).

PRACOWNICY

W roku sprawozdawczym Biblioteka zatrudniała ogółem 343 osoby (stan na dzień 31 grudnia 2021 roku), w tym 220 kobiet (64%) i 123 mężczyzn (36%). W działalności podstawowej zatrudnione były 283 osoby (w tym 233 na stanowiskach bibliotekarskich), 60 osób zaś to pracownicy administracji, obsługi technicznej oraz porządkowej. Spośród wymienionych 9 osób pracowało w niepełnym wymiarze etatu. W 2021 roku w BJ pracowała także 1 wolontariuszka (w Sekcji Rękopisów OZS).

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2021 roku*

Wyszczególnienie	Ogółem	Działalność podstawowa	Administracja, obsługa techniczna i porządkowa
Liczba pracowników	343	283	60
w tym pełnozatrudnieni	334	275	59
w tym kobiety	220	188	32
w tym kobiety pełnozatrudnione	217	185	32
Etaty przeliczeniowe ogółem	338,87	279,00	59,87

* Zmodyfikowana tabela z formularza sprawozdawczego Głównego Urzędu Statystycznego (K-03, Dział 3, poz. 1).

Wśród zatrudnionych były 24 osoby ze stopniem naukowym doktora (w tym 2 z habilitacją). Dr Wojciech Świeboda przygotowywał rozprawę habilitacyjną (na Uniwersytecie Jagiellońskim). Kilka osób kontynuowało studia doktoranckie: mgr Adam Szczepaniec (w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UJ), mgr Michał Lewicki (na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego [WH UJ]), mgr Piotr Świąteczak (na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej [WZiKS UJ]), mgr Barbara Wywiół (Żurek; na WH UJ). Mgr Michał Lewicki uzyskał stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o sztuce (dysertacja *Edytorstwo muzyczne w Krakowie w II połowie XIX wieku* – promotor: prof. dr hab. Małgorzata Woźna-Stankiewicz). Mgr Dorota Jezierska ukończyła studia podyplomowe Nowoczesne Techniki Analityczne dla Konserwacji Obiektów Zabytkowych (na Wydziale Chemii UJ).

Pracownicy podnosili również kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w licznych szkoleniach i prezentacjach o różnorodnej tematyce:

- pracownicy Oddziału Katalogowania Książek – brali udział w cyklu wykładów *Zastosowanie Deskryptorów Biblioteki Narodowej (DBN) w katalogowaniu publikacji*

z poszczególnych dyscyplin (kulturoznawstwa, ekonomii, kulinariów, rolnictwa i weterynarii, biologii, medycyny i literatury dla dzieci i młodzieży) organizowanych przez Bibliotekę Narodową; webinarium digitalizacyjnych Biblioteki Narodowej; szkoleniach realizowanych w ramach projektu Uniwersytetu Jagiellońskiego „ZintegrUJ – Kompleksowy Program Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego” (*MS Office podstawowy w procesach, Nowości w MS Teams, Zarządzanie małymi zadaniami i komunikacja w zespole, Media społecznościowe jako skuteczne narzędzie marketingu, Zarządzanie wizualne*); szkoleniach, webinarium organizowanych przez Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości UJ *Trzeba mieć plan! Zarządzanie sobą w czasie*;

- pracownicy Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej – uczestniczyli w licznych webinarium, prelekcjach i warsztatach dotyczących głównie wspierania otwartej nauki, efektywnego wyszukiwania literatury, bibliometrii, ewaluacji jednostek naukowych, a także w szkoleniach dotyczących komunikacji z trudnymi czytelnikami;

- pracownicy Oddziału Zbiorów Cyfrowych – uczestniczyli w kursach, szkoleniach i webinarium dotyczących ewaluacji działalności naukowej, sztucznej inteligencji w nauce i biznesie oraz elektronicznego obiegu dokumentów, repozytoriów instytucjonalnych, wdrażania repozytoriów naukowych na uczelniach, zwiększania zasięgu i efektywności kształcenia zdalnego poprzez innowacje, standardów otwartej nauki, zarządzania danymi badawczymi i ich udostępniania, tworzenia nowoczesnych aplikacji internetowych, marketingu internetowego i współpracy z mediami, marketingu w mediach społecznościowych, zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania wizualnego, rozwoju kompetencji przywódczych;

- pracownicy Oddziału Organizacji – brali udział w webinarium *Design Thinking – wstęp do projektowania biznesu; Content marketing w mediach społecznościowych* (w ramach Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości UJ); *Sztuka w przestrzeni cyfrowej i wystawiennictwie* oraz *Jak stawiać przecinki, aby zdania miały sens? Przyjaźnie o polskiej interpunkcji* (organizator: Uniwersytet Śląski w Katowicach), a także w *Zarządzaniu pracą i kompetencjami w zespołach hybrydowych* i innych szkoleniach w ramach projektu „ZintegrUJ – Kompleksowy Program Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego”;

- wewnętrzna służba ochrony „Straż Biblioteki Jagiellońskiej” – liczne szkolenia dotyczące obsługi i funkcjonalności systemu bezpieczeństwa, zainstalowanego w ramach modernizacji prowadzonej w tym zakresie, a także zarządzania bezpieczeństwem jednostek kultury w okresie pandemii;

- pracownicy wielu oddziałów – brali udział w kursach prowadzonych w ramach projektu „Doskonały Uniwersytet – zintegrowany program rozwoju UJ” (*MS Excel – kurs dla zaawansowanych, MS Office – kurs podstawowy*) oraz wielu kursach prowadzonych w ramach projektu „ZintegrUJ – Kompleksowy Program Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego”.

Ze względu na sytuację epidemiczną żaden z pracowników nie odbył krajowego stażu naukowego.

Na emeryturę odeszło 8 pracowników: mgr Anna Bober (kustosz), mgr Jacek Główniak (główny specjalista), mgr Teresa Kaźmierczyk (kustosz), Lucyna Pronińska

(konserwator książki), Andrzej Sikora (robotnik wysoko wykwalifikowany), mgr Alina Skrzypek (kustosz), Barbara Strojny (starszy magazynier biblioteczny), Anna Szewczyk (starszy magazynier biblioteczny).

Umowę o pracę rozwiązano z 8 pracownikami: mgr Aliną Bogacz (specjalista), Sylwią Flacht-Jurczyk (porządkowa), mgr Mariolą Gucwą (młodszy bibliotekarz), mgr Martą Kłosiewicz (młodszy konserwator książki), dr. Arkadiuszem Knapikiem (specjalista naukowo-techniczny), mgr Justyną Nazarko (bibliotekarz), mgr Grażyną Sławinowską (młodszy konserwator książki) oraz mgr inż. Beatą Tytko (młodszy bibliotekarz).

Zmarło 5 pracowników (wszyscy emerytowani): Jerzy Rączkiewicz (11 stycznia 2021 roku) – zatrudniony w BJ w latach 1966–2011 najpierw w Oddziale Magazynów, a następnie w Oddziale Opraw, w latach 1983–2001 kierownik Sekcji Opracowania Technicznego Oddziału Opraw; Stanisława Paruchowa (25 stycznia 2021 roku) – zatrudniona w BJ w latach 1954–1993 w Oddziale Opracowania druków Ciągłych, w latach 1977–1991 kierownik Sekcji Czasopism w tymże Oddziale; mgr Kazimierz Musiał (11 maja 2021 roku) – zatrudniony w BJ w latach 1966–2007 głównie w Oddziale Gromadzenia Zbiorów; mgr Maria Urbaniec (15 lipca 2021 roku) – zatrudniona w BJ w latach 1964–2005 najpierw w Oddziale Udostępniania Zbiorów, a następnie w oddziałach opracowania druków zwartych i ciągłych i w Oddziale Zbiorów Kartograficznych; dr Teresa Kaźmierczyk (28 lipca 2021 roku) – zatrudniona w BJ w latach 1994–2021, w latach 1997–2002 i 2009–2014 kierownik Oddziału Opracowania Wydawnictw Ciągłych, Nowych, w latach 2003–2009 i 2013–2017 kierownik Sekcji Wydawnictw Zbiorowych w tymże Oddziale.

INFORMACJE OGÓLNE

Wśród priorytetowych zadań Oddziału Katalogowania Książek (OKK), kierowanego przez mgr Agatę Pazdur-Bąk, w roku 2021 znalazło się katalogowanie książek z magazynu archiwalnego (ogółem około 40 000 sygnatur), naniesienie wymaganych poprawek na rekordy opisów bibliograficznych po procesie deduplikacji (polegającą na eliminowaniu powtarzających się rekordów we wspólnym z BN katalogu), drugi etap przekształcania języka haseł przedmiotowych KABA w Deskryptory BN, usunięcie rekordów opisu bibliograficznego zawierających pole 992 (około 35 000 jedn.), organizacja pracy zdalnej, hybrydowej i stacjonarnej w warunkach epidemiologiczno-sanitarnych. W pierwszej połowie 2021 roku oraz w połowie sierpnia (w związku z zalaniem budynku Biblioteki podczas ulewnych deszczy i spowodowaną tym awarią klimatyzatorów) w ramach zadań wykonywanych w trybie zdalnym pracownicy Oddziału w porozumieniu z BN zajmowali się głównie deduplikacją danych (poprawiono 4300 opisów), melioracją deskryptorów osobowych i korporatywnych (przejrano i poprawiono 11 905 deskryptorów), a także przekształcaniem języka haseł przedmiotowych KABA w Deskryptory BN (zmapowano ogółem 20 025 haseł). We współpracy z Oddziałem Magazynów (OMA) BJ kopiowali i tworzyli rekordy egzemplarzy na podstawie kart

katalogowych (utworzono 245 rekordów egzemplarza, usunięto 372 zbędne karty katalogowe). Ostatni etap pracy świadczonej w trybie zdalnym przypadł na końcówkę roku (listopad–grudzień).

W okresie sprawozdawczym do Oddziału wpłynęło z Oddziału Gromadzenia Zbiorów (OGr) 65 695 wol. książek (to jest o 13,7% więcej niż w roku poprzednim). W ramach opracowania bieżącego skatalogowano formalnie i przedmiotowo 67 392 wol. druków zwartych, to jest o 25,7% więcej niż w roku 2020. Liczba rekordów bibliograficznych wprowadzonych w okresie sprawozdawczym do katalogu komputerowego wzrosła o 25,5% i wyniosła 40 119 (ze zdecydowaną przewagą rekordów kopiowanych z połączonego katalogu BN i BJ).

W zakresie opracowania retrospektywnego odnotowano 1,8% wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim – łącznie w ramach retrokonwersji opracowano 43 578 wol., dla których sporządzono 26 320 rekordów bibliograficznych (wzrost o 7%). W okresie sprawozdawczym prace retrokonwersyjne prowadzone były w ramach egzemplarza archiwalnego i wyselekcjonowanego materiału XIX-wiecznego. Ogółem suma wszystkich rekordów bibliograficznych sporządzonych dla druków zwartych i wprowadzonych do Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ (KKZBUJ) wyniosła 66 439 (to jest o 10,2% więcej niż w roku 2020).

W wyniku prac Sekcji Katalogowania Bieżącego i Sekcji Katalogowania Retrospektywnego wprowadzono do KKZBUJ i Katalogu Bibliotek UJ łącznie 7279 deskryptorów (czyli haseł uniwersalnych, pełniących funkcję haseł wzorcowych i przedmiotowych). Pracownicy Oddziału opracowali ponadto materiał przekazany z Oddziału Czasopism (OCz) – 1750 wol. z pochodzących z tzw. kolekcji i skatalogowali książki otrzymane przez Czytelnię Austriacką.

Do Oddziału Czasopism (OCz), kierowanego przez mgr. Adama Tomaszewicza wpłynęło 20 608 wol. (jednostki inwentarzowe) czasopism, w tym 16 415 wol. czasopism formatu I–III i 4193 wol. czasopism formatu IV–V. Do katalogu komputerowego wprowadzono łącznie 951 rekordów bibliograficznych, utworzono 1956 rekordów zasobu i 306 deskryptorów BN. W ramach retrokonwersji, którą w pierwszej kolejności objęto zaległe tytuły czasopism, do KKZBUJ oraz Katalogu Bibliotek UJ wprowadzono 109 rekordów bibliograficznych i 172 rekordy zasobu. Czasopisma wpływające do Oddziału opracowywane były na bieżąco przez pracowników mających pod swoją pieczę konkretne zakresy tytułów czasopism (12 osób zajmowało się czasopismami formatów I–III, 7 osób czasopismami formatów IV–V).

Do zadań OCz należy także przygotowywanie i przekazywanie gotowych woluminów gazet do Oddziału Magazynu. W roku 2021 OCz przekazał do OMa łącznie 20 877 wol. czasopism, w tym 4193 wol. gazet oraz 8523 wol. czasopism przekazywanych bezpośrednio (tzw. jednowoluminówki). W ramach tych ostatnich 920 woluminów to wydawnictwa monograficzne. We współpracy z OMa prowadzone było opracowanie retrospektywne czasopism. Pracownicy OCz utworzyli i przekazali do Oddziału Magazynów 312 woluminów czasopism, w tym 34 wydawnictwa monograficzne.

Oddział Czasopism zajmował się ponadto czasopismami elektronicznymi wpływającymi do BJ (np. czasopisma elektroniczne typu *born digital*). Łączna liczba czasopiś-

miennych dokumentów elektronicznych (obejmująca dokumenty na dyskach CD, jak i dokumenty online) otrzymanych przez Bibliotekę w 2021 roku wyniosła 2504 wol.

W 2021 roku część pracowników OCz pełniła obowiązki służbowe w trybie pracy zdalnej. Głównymi zadaniami realizowanymi wówczas przez pracowników była poprawa i modyfikacja rekordów zasobu, korekta rekordów bibliograficznych, typowanie dubletów rekordów bibliograficznych do usunięcia oraz modyfikacja rekordów egzemplarza (uzupełnianie pól chronologii i numeracji). W ramach tych zadań poprawiono i zmodyfikowano 8219 rekordów zasobu (w 4531 tytułach czasopism), uzupełniono pola chronologii oraz numeracji w 19 872 rekordach egzemplarzy, wprowadzono modyfikacje w 351 rekordach bibliograficznych czasopism, 266 rekordów wytypowano do usunięcia (jako dublety do rekordów bibliograficznych BN).

W roku sprawozdawczym w ramach prac związanych z projektem „Partimonium Bis” pracownicy OCz utworzyli 8954 opisy bibliograficzne dla klepsydr, 6250 deskryptorów BN oraz wykonali 8954 metryczki do rekordów bibliograficznych w Systemie Obsługi Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej (SOJBC). Część zadań realizowano w trybie pracy zdalnej.

Komputerowy Katalog Zbiorów Bibliotek UJ (katalogi.uj.edu.pl) obsługiwany był przez zintegrowany system zarządzania zasobami – Alma. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku baza ta rejestrowała 1 764 373 tytuły książek i czasopism w 4 369 520 egzemplarzach oraz 3 238 242 rekordy zasobu wydawnictw wielotomowych, seryjnych i czasopism Biblioteki Jagiellońskiej, a także bibliotek instytutowych UJ. Spójność danych i efektywne wyszukiwanie w katalogu BJ zapewnia kartoteka haseł wzorcowych (khw). Zbiory opracowane komputerowo stanowiły około 48% ogólnej liczby zbiorów BJ, a 49% ogólnej liczby zbiorów UJ.

Przyrost komputerowego opracowania zbiorów w 2021 roku

	Rekordy bibliograficzne (tytuły)	Rekordy egzemplarza	Rekordy zasobu (tomy)
Rekordy wprowadzone	96 174	220 302	210 301
Opracowanie dzienne*	ok. 382	ok. 874	ok. 835

*Przy uwzględnieniu 252 dni roboczych w roku sprawozdawczym.

Pracownicy Sekcji Informacji Naukowej Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej (OUZIN), kierowanego przez mgr Aleksandrę Prokop-Kacprzak, do wszystkich katalogów kartkowych Sekcji włączyli/wyłączyli ogółem 441 kart. Kontynuowano również prace związane z aktualizowaniem Bazy Biogramów, do której wprowadzono 11 626 nowych opisów, a 4110 rekordów już istniejących uzupełniono o nowe informacje. Na koniec 2021 roku stan bazy wynosił 64 490 rekordów.

W Oddziale opracowano 1109 kwerend krajowych i 77 zagranicznych, udzielono 3323 konsultacji bibliograficznych. W odpowiedzi na 1600 zapytań, które wpłynęły do Sekcji, wysłano 2297 listów. Załatwiono 311 spraw dotyczących usług reprograficznych.

W ramach usługi „Bibliotekarz dla Ciebie” pracownicy Oddziału udzielili czytelnikom 24 indywidualnych (17 w formie zdalnej, 7 stacjonarnej), bezpłatnych konsultacji dotyczących korzystania z katalogów tradycyjnych i elektronicznych, wyszukiwania informacji w polskich i obcych bazach danych, korzystania z zasobów online, sporządzania bibliografii oraz przeprowadzania analizy bibliometrycznej.

Podobnie jak w roku poprzednim pracownicy Sekcji współredagowali portal BJ oraz stronę BJ na Facebooku, gdzie systematycznie umieszczano posty informujące o testowanych bazach, prowadzono bieżący informator z ofertą webinarów dotyczących korzystania z zasobów elektronicznych, kontynuowano cykl *Bazy miesiąca* (prezentujący wybrane bazy prenumerowane, jak i w wolnym dostępie), aktualizowano informacje dotyczące służącego do zarządzania bibliografią programu Mendeley, aktualizowano informacje dotyczące skrótów i oznaczeń przy sygnaturach katalogowych, a także promowano usługi Sekcji.

W Oddziale Zbiorów Cyfrowych (OZC), kierowanym przez dr. Leszka Szafrąskiego, na bieżąco magazynowano i opracowywano wszelkiego rodzaju dokumenty elektroniczne. W 2021 roku pracownicy Oddziału utworzyli dla dokumentów elektronicznych, dźwiękowych niemuzycznych, filmów oraz dokumentów zwartych i ciągłych 1119 nowych rekordów bibliograficznych (w tym 835 opisów bibliograficznych dla dokumentów *born digital*), 769 rekordów zostało skopiowanych. W ramach opracowania przedmiotowego i rzeczowego utworzono ponadto 311 rekordów haseł wzorcowych, do rekordów bibliograficznych dodano 10 416 haseł przedmiotowych. Z powodu pandemii koronawirusa pracownicy OZC wykonywali pracę zdalną i nie katalogowali mikrofilmów i mikroform, których jakość pogarsza się z roku na rok, zwłaszcza tych wykonanych w latach 60. i 70. Pękające błony fotograficzne wymagają klejenia, a w szczególnych przypadkach ponownego wykonania pozytywu. Od kilku lat ze względu na wysokie koszty nie został wykonany żaden mikrofilm.

Oddział ds. Projektów, kierowany przez mgr Małgorzatę Mrozek-Bukse, koncentrował się głównie na pełnej obsłudze administracyjnej projektów finansowanych z różnych źródeł zewnętrznych, polegającej w szczególności na przygotowaniu wniosków aplikacyjnych w generatorach, przygotowywaniu wniosków aplikacyjnych o przyznanie środków pozabudżetowych wraz z odpowiednimi załącznikami, sporządzaniu umów projektowych wraz z harmonogramami planowanych zadań i kosztorysami, przygotowywaniu dokumentów niezbędnych do rzeczowej realizacji projektów (pełnomocnictwa, protokoły uzgodnień procedur, protokoły wyboru personelu), sporządzaniu wniosków, umów i rachunków do umów cywilnoprawnych dla wykonawców projektów, planowaniu wydatkowania środków na wynagrodzenia dodatkowe dla pracowników Biblioteki wykonujących zadania projektowe, planowaniu wkładu własnego, przygotowywaniu i kontroli kart czasu pracy osób realizujących projekty, koordynacji podpisywania aneksów do umów z pracownikami, obsłudze delegacji krajowych i zagranicznych odbywających się w ramach projektów, składaniu zamówień na zakupy lub przeprowadzaniu rozeznania rynku, sporządzaniu sprawozdań i raportów rocznych, bieżącej kontroli budżetu w systemie SAP w zakresie przyznaných środków finansowych, prowadzeniu bo-

ganej korespondencji z instytucjami dotującymi i z administracją UJ oraz udziale w zebraniach zespołów projektowych.

Ponadto pracownicy Oddziału ds. Projektów przez cały rok aktywnie angażowali się w różnego rodzaju działania, promujące Bibliotekę Jagiellońską poprzez współpracę z Sekcją Wydarzeń Kulturalnych Oddziału Organizacji oraz z Działem Promocji i Informacji UJ i różnymi instytucjami zewnętrznymi. Działania promocyjne w odniesieniu do organizowanych w BJ wydarzeń, posiadanych zbiorów oraz JBC prowadzono głównie na portalach społecznościowych, takich jak:

Blog BJ na Facebooku (<https://www.facebook.com/blogbibliotekijagiellonskiej>),

Instagram (https://www.instagram.com/jagiellonian_library/),

Twitter (https://twitter.com/Jagiellonka_UJ?lang=pl).

Szczególną wagę pracownicy Oddziału przykładali do promocji obiektów cyfrowych publikowanych w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej. Zamieszczali wizerunki i teksty dotyczące ciekawych obiektów, zachęcając użytkowników do zapoznania się z nimi i korzystania z nich w dowolny sposób.

Liczba osób obserwujących profil BJ na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła: 527 na Blogu, 1645 na Instagramie i 557 na Twitterze.

Pracownicy Oddziału ds. Projektów odpowiadali również za prowadzenie Bloga BJ. Główne tematy poruszane na nim dotyczą literatury, historii książki, fotografii, ciekawostek o BJ. Artykuły oraz inne materiały pojawiające się na Blogu publikowane są na Facebooku. W 2021 roku zredagowano i opublikowano dwa artykuły: Joanny Rudnik *Klepsydry kryjące niezwykle historie* oraz dr. Jacka Partyki „*Rudimenta cosmographica*” *Jana Hontera z 1549 roku z powrotem w Bibliotece Jagiellońskiej*.

Do magazynu ogólnego zbiorów w Oddziale Magazynów, kierowanym przez mgr Katarzynę Furdynę, włączono 207 556 woluminów (o 26,3% więcej niż w roku 2020) – oprócz nowych wpływów liczba ta obejmuje zwroty czytelnicze, egzemplarze opracowane w ramach retrospekcji oraz zwroty depozytów. Liczba nowych druków zwartych i wydawnictw ciągłych (48 538 jedn.), które wpłynęły do magazynu archiwalnego, wzrosła o 4307 (to jest 9,7%) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wzrosła też (o 5,3%) liczba zamówień otrzymanych przez Sekcję Egzemplarza Archiwalnego – w roku sprawozdawczym wyniosła 2475. Liczba zamówień czytelniczych ogółem (158 292) zmalała o 30 760 (16,3%). Zamówienia na rewersach tradycyjnych stanowiły około 3,2% (5042) wszystkich zamówień. Niestety nadal utrzymywała się stała tendencja spadkowa w odniesieniu do liczby zamówień czytelniczych na zbiory tradycyjne.

Nowe zasady magazynowania czasopism oraz sytuacja przestrzenna w magazynie wymusiły podjęcie działań w celu wygospodarowania miejsca na przyjmowanie nowych wpływów. Zdecydowano o ścieśnieniu wszystkich formatów czasopism zarówno w magazynie archiwalnym, jak i użytkowym. W 2021 roku dzięki determinacji całego zespołu udało się ścieśnić łącznie 14 524,5 m b. czasopism. Wygospodarowaną przestrzeń przeznaczono na nowe wpływy. Szybki przyrost księgozbiorów druków zwartych spowodował, że konieczna była zmiana miejsca ich magazynowania. Przeznaczono na ten cel część 5. piętra w nowym gmachu BJ.

Ze względu na intensywne opady deszczu w lipcu i sierpniu zabezpieczano wszystkie drzwi magazynowe na poziomie -1, co zapobiegło większym szkodom. Do końca października pracownicy magazynu usuwali skutki zalania (m.in. osuszyli i wyczyścili szyny pod regałami). Pracownicy Sekcji Opracowania Technicznego OMa nadali sygnatury 71 957 wol. druków zwartych i 19 287 wol. wydawnictw ciągłych. Liczba zmodyfikowanych i utworzonych rekordów egzemplarza wzrosła o 11,8% – naniesiono łącznie 92 236 barkodów.

W 2021 roku zakończono retrospekcję archiwalnych druków zwartych oraz podpiwanie egzemplarzy użytkowych do utworzonych wcześniej egzemplarzy archiwalnych. W ramach pracy bieżącej utworzono łącznie 43 300 rekordów bibliotecznych. Opracowywano także księgozbiór prof. Franciszka Ziejki (1940–2020).

W roku sprawozdawczym zatwierdzono wygląd milionowych sygnatur druków zwartych dla egzemplarza archiwalnego (1.000.001 II A).

W Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych (OZS), kierowanego przez mgr Izabelę Korczyńską w okresie sprawozdawczym opracowano łącznie 437 jednostek rękopiśmiennych. Sporządzono opisy akcesyjnie do 408 jedn. rękopiśmiennych nowożytnych. Wykonano opisy katalogowe do 2 jedn. rękopiśmiennych średniowiecznych i 27 jedn. nowożytnych. Akcesyjnie opracowano: papiery Stanisława Chemicza; papiery Ryszarda Łuźnego; fragment spuścizny Tadeusza Kwiatkowskiego; fragment korespondencji Juliana Przybosa, papiery Stefana Surzyckiego. W KKZBUJ skatalogowano 145 nowych dzieł i zmodyfikowano 58 rekordów bibliograficznych. W ramach „Patrimonium Bis” zmeliorowano 58 rekordów oraz utworzono 120 rekordów.

Istotną część czasu pracy stanowiła obsługa korespondencji dotyczącej zbiorów specjalnych. Pracownicy Sekcji Rękopisów prowadzili obszerną wymianę listów z czytelnikami (łącznie 1808 listów). Opracowali 127 kwerend (w tym 99 krajowych i 28 zagranicznych). Udzielili łącznie 795 informacji (w tym 330 bibliograficznych i 465 rzeczowych).

Obiekty rękopiśmienne BJ eksponowane były na 22 pokazach, skierowanych do różnych środowisk, zawodów i grup społecznych – wśród ich uczestników byli studenci oraz pracownicy naukowci UJ. Ponadto ukończono i wydano drukiem *Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej nr 12386–12840. Archiwum Domu Pawlikowskich. Cz. IV*.

W Sekcji Starych Druków OZS zakończono opracowanie obiektów przeznaczonych do digitalizacji w ramach projektu „Patrimonium – zabytki piśmiennictwa” (robocza nazwa „Patrimonium Bis”). Kontynuowano prace nad księgozbiorem z Bieniszewa. Opracowano 2159 dzieł, 1119 wol. modyfikowano. Utworzono 2341 rekordów egzemplarza (76,9% (!) wzrost w porównaniu z rokiem 2020) oraz 1701 nowych deskryptorów BN, 155 deskryptorów BN zmodyfikowano.

Pracownicy Sekcji prowadzili wymianę listów z czytelnikami (1984 listy). Opracowali 135 kwerend (93 krajowe i 42 zagraniczne). Udzielili łącznie 249 informacji (w tym 129 bibliograficznych i 120 rzeczowych).

W roku sprawozdawczym Sekcja Starych Druków zorganizowała 10 pokazów książek dla gości indywidualnych i grup zorganizowanych. Starodruki prezentowane były na wystawach odbywających się zarówno w gmachu BJ, jak i na wystawie *Świat Rembrandta. Artyści. Mieszczanie. Odkrywy* w Zamku Królewskim w Warszawie.

W Sekcji Zbiorów Muzycznych OZS przygotowywano katalog druków muzycznych z XIX wieku. Ponadto kontynuowano prace nad opisem muzykaliów w Katalogu Komputerowym Zbiorów Bibliotek UJ. Skatalogowano łącznie 6130 dzieł (o 91,5% więcej niż w roku 2020) w 6191 wol., wśród nich były 5192 druki muzyczne (5253 wol.), 4 muzyczne rękopisy, 928 dokumentów dźwiękowych muzycznych oraz 6 filmów muzycznych. Utworzono 6334 rekordy egzemplarza (o 109,1% więcej niż w 2020 roku), 4712 nowych rekordów bibliograficznych oraz zmodyfikowano 640 rekordów bibliograficznych. Opracowano 962 nowe deskryptory BN, 23 deskryptory BN zmodyfikowano. Do inwentarza wpisano 5058 wol. druków muzycznych, 25 wol. rękopisów muzycznych i 726 wol. muzycznych dokumentów audiowizualnych (w tym 720 wol. dokumentów dźwiękowych muzycznych i 6 filmów muzycznych).

Jak co roku pracownicy Sekcji aktywnie uczestniczyli w organizacji wystawy autografów muzycznych towarzyszącej 25. Wielkanocnemu Festiwalowi Ludwiga van Beethovena.

Prowadzili wymianę listów z czytelnikami (911 listów). Opracowali 78 kwerend (50 krajowych i 28 zagranicznych). Udzielili łącznie 428 informacji (w tym 72 bibliograficznych i 356 rzeczowych).

W okresie sprawozdawczym Sekcja Zbiorów Muzycznych przeprowadziła 6 pokazów druków i rękopisów muzycznych dla uczniów i studentów. Jeden rękopis został wypożyczony.

Na Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata została wpisana kolekcja utworów Fryderyka Chopina z lat 30. i 40. XIX wieku z zasobu Biblioteki Jagiellońskiej (autografy muzyczne utworów skomponowanych przez światowej sławy polskiego kompozytora i pianistę). Są to: *Scherzo (E-dur) pour le piano*, *Barcarola (Fis-dur) op. 60*, *Mazurek (Cis-moll) op. 50 nr 3*, *Mazurek (E-moll) op. 17 nr 2*, *Mazurek (As-dur) op. 7 nr 4*. Oficjalne wręczenie certyfikatów wpisu na listę w 4. edycji odbyło się 10 czerwca 2021 roku w Belwederze w Warszawie.

Pracownicy Sekcji Zbiorów Graficznych i Kartograficznych OZS wprowadzili do katalogu komputerowego 760 (17,9% mniej niż w roku 2020) jedn. pochodzących ze zbiorów graficznych, wśród których znalazło się: 37 albumów, 13 rycin, 334 rysunki oraz 376 pocztówek. Utworzono dla nich 722 rekordy egzemplarza. Do katalogu wprowadzono ponadto 771 opisów jedn. zbiorów kartograficznych. Wśród skatalogowanych dzieł znalazło się 13 atlasów (w 17 wol.).

Znaczną część czasu pracy zajmowało pracownikom udzielanie informacji i przygotowanie kwerend, wymagających niejednokrotnie żmudnych poszukiwań i starannej weryfikacji w literaturze fachowej. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 70 kwerend krajowych (w tym 50 dotyczących zbiorów graficznych i 20 dotyczących zbiorów kartograficznych) oraz 12 zagranicznych (odpowiednio 9 i 3). Udzielono łącznie 1158 informacji (o 214% więcej niż w 2020 roku) – 633 bibliograficznych (w tym 291 w odniesieniu do zbiorów graficznych i 342 w odniesieniu do zbiorów kartograficznych) oraz 525 rzeczowych (odpowiednio 251 i 274).

Pracownicy Sekcji zorganizowali w BJ 4 pokazy zbiorów własnych dla studentów I roku kierunku ochrona dóbr kultury WH UJ. Dwa albumy eksponowano na wystawie

Świat Rembrandta. Artyści. Mieszczanie. Odkrywczy odbywającej się w Zamku Królewskim w Warszawie.

W Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego (SWRiDŹS) OZS opracowywano wydawnictwa rzadkie (tzw. Rara) oraz druki ulotne w ramach Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Skatalogowano 1606 dzieł wydawnictw rzadkich, 89 modyfikowano. Ogółem utworzono 582 rekordy egzemplarza i 1239 nowych deskryptorów BN. Zmodyfikowano 15 deskryptorów BN utworzonych dla zasobu Sekcji.

Pracownicy Sekcji opracowali 57 kwerend krajowych (23 dotyczyły dokumentów życia społecznego, 34 Rara) i udzielili łącznie 130 informacji (w tym 68 bibliograficznych i 62 rzeczowych). Obiekty ze zbiorów Sekcji eksponowane były na 1 pokazie.

W Sekcji Konserwacji Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów (OZZ), kierowanej przez dr. Arkadiusza Knapika, a od października przez mgr. inż. Roberta Urbańca, w 2021 roku prowadzono przede wszystkim prace konserwatorskie przy zbiorach specjalnych, związane z realizacją projektu „Patrimonium Bis”, oraz udzielano konsultacji i wsparcia dla Sekcji Opraw także uczestniczącej w tym projekcie.

W pracowni Sekcji Konserwacji poddano całkowitej bądź częściowej konserwacji 851 dzieł (łącznie 73 454 karty), w tym: 147 rękopisów, 572 wol. starych druków, 41 pozycji inwentarzowych ze zbiorów graficznych i kartograficznych, 6 muzykaliów, 11 obiektów ze zbiorów SWRiDŹS, 2 wol. z Oddziału Magazynów oraz 72 obiekty spoza zbiorów BJ. Sporządzono 256 kompletów dokumentacji opisowej i fotograficznej konserwowanych dzieł. W SOJBC umieszczono 1134 opisy stanu zachowania obiektów.

Przeprowadzono ponadto konserwację opraw 657 obiektów (w tym 100 rękopisów, 550 starych druków, 1 obiektu ze zbiorów graficznych i kartograficznych i 6 muzykaliów). Przygotowano oprawy ochronne na zbiory specjalne w postaci 8 teczek/pudeł ochronnych, 281 koszulek ochronnych na grafiki, rękopisy, stare druki i druki rzadkie oraz 67 podkładów kartonowych i 6 passe-partout, przeznaczonych do ochrony zbiorów zarówno podczas ich stałego przechowywania, jak i do celów wystawienniczych.

Pracownicy Sekcji znaczącą ilość czasu poświęcili na prace konserwatorsko-montażowe przy 7 wystawach w BJ. Przeprowadzali także przeglądy konserwatorskie dla zbiorów typowanych do digitalizacji i konserwacji w ramach corocznych planów konserwatorskich na rok sprawozdawczy i kolejny.

Pracownicy Sekcji Reprograficznej OZZ wykonali łącznie 870 510 skanów z oryginałów, w tym 856 020 w ramach realizacji projektu „Patrimonium Bis” do zbiorów cyfrowych BJ i na potrzeby bieżącej działalności Biblioteki oraz 14 490 zamówionych przez czytelników (skany zapisano na 25 dyskach DVD, skopiowano 12 płyt DVD). W porównaniu z 2020 rokiem Sekcja Reprografii odnotowała wzrost wydajności skanowania. Jest on rezultatem zwiększenia liczby pracowników zatrudnionych do realizacji projektu „Patrimonium Bis” i liczby materiałów przewidzianych do skanowania w ramach tego projektu.

W Sekcji wykonano ponadto 8295 kserokopii z oryginałów, w tym: dla czytelników: 1453 kopie w formacie A4 oraz 21 sztuk w formacie A3 oraz do celów służbowych BJ: 6214 sztuk w formacie A4 (w tym 14 sztuk kolorowych) i 603 sztuki w formacie A3, a także 132 zdjęcia cyfrowe do celów służbowych. Sporządzono wydruki z 3533 plików

cyfrowych (w tym do celów służbowych BJ 3498 sztuk w formacie A4 i 28 sztuk w formacie A3, a także dla czytelników 7 sztuk w formacie A4).

W introligatorni Sekcji Opraw OZZ oprawiono 1351 druków zwartych, 2700 wol. czasopism, 254 gazet, 1253 broszury oraz 56 ksiąg administracyjnych. Przeoprawiono 1210 wol. druków zwartych, czasopism oraz gazet. Prowizoryczne oprawy wykonano dla 2 druków zwartych, 1721 wol. czasopism oraz 190 wol. gazet. Pracownicy Sekcji wykonali 4946 pudeł ochronnych (4451 jednostkowych i 495 zbiorczych) na zbiory specjalne, czasopisma, książki, nuty i broszury, a także 2863 teczki, koperty i koszulki ochronne na zbiory specjalne. Ponadto przygotowali 4048 tekturek, wykonali 33 740 cięć kart, 4060 fascykułów, 251 laminacji kart oraz 5469 napraw i konserwacji kart w ramach realizacji projektu „Patrimonium Bis”. Jedenaście dzieł, w tym: 3 rękopisy, 2 wol. ze zbiorów graficznych i kartograficznych, 6 jednostek inwentarzowych ze zbiorów SWRiDŹS, poddano pracom konserwatorskim.

Bo budżetu BJ wpłynęło w roku sprawozdawczym 19 102,76 zł brutto z tytułu usług introligatorskich wykonanych w Sekcji Opraw na rzecz instytucji zewnętrznych i zlecniodawców prywatnych. W ramach doposażenia Sekcji zakupiono ze środków budżetowych BJ m.in. nóż ze stali HSS do krajarki papieru, prasę introligatorską belkową i 4 lampy z lupami do prac precyzyjnych.

Klinika Papieru kontynuowała proces masowej konserwacji zbiorów w instalacji Bookkeeper III. Odkwaszaniu poddano 8535 wol. zbiorów archiwalnych i bibliotecznych o łącznej wadze około 4601 kg (ze zbiorów BJ pochodziło 5185 wol., a ze zbiorów instytucji zewnętrznych i zlecniodawców prywatnych 3350 wol.). Odkwaszanie obiektów zleciły takie instytucje jak: Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Archiwum Państwowe w Rzeszowie, Gmina Miejska Kraków – Zarząd Cmentarzy Komunalnych, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Za realizację usługi odkwaszania pochodzących z wyżej wymienionych instytucji i osób prywatnych Biblioteka Jagiellońska otrzymała 204 599,68 zł. Z powodu awarii jednego z cyrkulatorów chłodniczych w instalacji do masowego odkwaszania nie osiągnięto rocznej wydajności instalacji, jednakże liczona na podstawie masy odkwaszonych obiektów zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego aż o 252%. Na wydajność instalacji w Sekcji Kliniki Papieru miały także wpływ sytuacja epidemiologiczna w kraju oraz gwałtowne opady deszczu w miesiącach letnich. Wprowadzone ograniczenia znacznie wydłużyły proces zakupu nowego cyrkulatora chłodniczego będącego elementem instalacji Bookkeeper.

Oddział Komputeryzacji (OK), kierowany przez wicedyrektora mgr. inż. Tomasza Zacharskiego, podobnie jak w latach poprzednich prowadził bieżące prace związane z utrzymaniem infrastruktury IT w budynku BJ oraz z obsługą, konserwacją, instalacją i utrzymaniem stacji roboczych w Bibliotece. W skład wewnętrznej sieci komputerowej wchodziło 8 serwerów, na których zainstalowane były systemy do obsługi KKZBUJ, JBC, SOJBC, Windows Serwer (Active Directory, File Server), monitoringu infrastruktury sieciowej oraz 402 komputery typu PC. Ponadto pracownicy Oddziału udzielali bieżącej pomocy pracownikom i czytelnikom BJ w zakresie użytkowania sprzętu elektronicznego. Do obowiązków OK w roku sprawozdawczym należało również admi-

nistrowanie urządzeniem firewall Palo Alto, urządzeniami sieciowymi w 20 szafach teleinformatycznych, 17 zasilaczami UPS, 2 macierzami dyskowymi, 2 bibliotekami taśmowymi i 6 serwerami plików NAS, a także serwerami i bazami JBC. W ramach tych zadań wykonywano backupy i monitorowano pracę systemu i stanu urządzeń infrastruktury JBC. Administrowano także utworzonymi w Oddziale bazami danych wykorzystywanymi przez Oddział Gromadzenia Zbiorów oraz systemem do obsługi Katalogu Podstawowego.

Obsługiwano ponadto stronę BJ w portalu UJ (w polskiej i angielskiej wersji językowej) – na bieżąco aktualizowano umieszczane na niej wiadomości i komunikaty, przygotowywano i publikowano pliki graficzne poszczególnych gałęzi struktury strony BJ.

W okresie sprawozdawczym w Oddziale Komputeryzacji BJ administrowano oprogramowaniem HAN (Hidden Automatic Navigator) do kontroli dostępu do elektronicznych źródeł danych spoza sieci uczelnianej (tzw. zdalny dostęp). Jednocześnie kontynuowano współpracę z Działem Infrastruktury Sieciowej UJ (DIS UJ), w obszarze wykorzystania na potrzeby oprogramowania serwera udostępnianego i administrowanego przez pracowników DIS UJ. Z końcem roku sprawozdawczego zakupiono licencję na dalsze wykorzystanie oprogramowania, na lata 2022–2023.

W okresie sprawozdawczym wspólnie z Biblioteką Narodową kontynuowano realizację drugiej edycji projektu „Patrimonium”, pod nazwą „Patrimonium – zabytki piśmiennictwa”. Prowadzono prace związane z utrzymaniem i obsługą infrastruktury, zarządzaniem systemem SOJBC oraz archiwizacją wytworzonych skanów na taśmach magnetycznych LTO-7.

ZBIORY

W 2021 roku w rejestrze przybytków Biblioteki Jagiellońskiej odnotowano wpływ 122 550 wol. i jedn. dokumentów samoistnych (o 13 035 więcej niż w roku 2020), w tym 72 273 wol. druków zwartych i ciągłych (wzrost o 17,3%) i 50 277 jedn. zbiorów specjalnych (wzrost o 5% w porównaniu z rokiem poprzednim). W rejestrze ubytków odnotowano 2252 wol. druków zwartych i ciągłych o łącznej wartości 29 507,10 zł. Analizując wysokość wpływu druków zwartych w okresie sprawozdawczym, można stwierdzić, że wrócił on do przeciętnego poziomu ostatnich lat, po drastycznie niskim (związany z lockdownem) wpływie w roku 2020 i bardzo wysokim wpływie w roku 2017, kiedy do zbiorów BJ włączono w całości księgozbiór profesora Juliusza Bardacha.

Ogółem w okresie sprawozdawczym na zakup literatury naukowej i baz danych wydano 1 855 729,32 zł, zł (w tym z budżetu BJ 142 357,32 zł). Do inwentarza Biblioteki wpłynęło 148 452 wol. i jedn. (11% wzrost w porównaniu z rokiem 2020) o łącznej wartości 5 403 808,82 zł. W zależności od źródła pozyskania wpływ ten przedstawia się następująco: z egzemplarza obowiązkowego – 91 995 wol. i jedn. o wartości 4 058 697,65 zł; z kupna (budżet BJ oraz środki UJ) – 1249 wol. i jedn. o wartości 275 384,12 zł; z darów – 10 176 wol. i jedn. o wartości 611 633,06 zł; z wymiany – 2551 wol. i jedn. o wartości 174 758,99 zł; ze starego zasobu – 1282 wol. i jedn. o wartości 252 515,00 zł, z księgo-

zbioru zabezpieczonego – 44 wol. o wartości 30 820,00 zł. Dokumenty życia społecznego (w ilości 41 155 jedn.) jako druki ulotne nie są wyceniane. Dodatkowo w 2021 roku zeskanowano i opublikowano w JBC 39 677 pozycji o łącznej pojemności 55 341 GB, których wartość oszacowano na 8 301 150,00 zł (przy założeniu, że wartość wytworzenia, opracowania i opublikowania 1 GB wynosi 150,00 zł).

Sekcja Egzemplarza Obowiązkowego OGr, kierowanego przez mgr Ewę Dąbrowską, odnotowała wpływ 59 598 wol. druków zwartych i 48 317 jedn. zbiorów specjalnych. W porównaniu z rokiem 2020 rok sprawozdawczy charakteryzował się wzrostem wpływu zarówno w odniesieniu do druków zwartych, jak i wpływu zbiorów specjalnych o 9,1%. Pomimo zauważalnego wzrostu, nie jest to jeszcze powrót do stanu sprzed pandemii.

Wzorem lat ubiegłych pracownicy Sekcji z niezwykłą sumiennością egzekwowali przysyłanie obowiązkowych egzemplarzy bibliotecznych przez wydawców. Interweniowano listownie, telefonicznie oraz osobiście, w trakcie Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie. W odpowiedzi na 9200 wysłanych urgensów Biblioteka otrzymała 4345 wol. druków zwartych.

Ze środków przyznanych na działalność statutową wydano 1 713 372 zł na zakup czasopism i baz danych online dla BJ i UJ (to jest o 234 868,00 zł mniej w porównaniu z rokiem 2020). Pracownicy naukowcy i studenci UJ (w tym Collegium Medicum) mieli dostęp do 93 baz danych, 73 504 tytułów czasopism oraz 244 066 książek elektronicznych.

Dostawę czasopism zagranicznych dla Biblioteki kontynuowała firma ABE-IPS, która w 2019 roku wygrała przetarg na lata 2020–2022. Z kolei przetarg na dostawę czasopism polskich na rok 2021, podobnie jak w roku 2020, wygrała firma Garmond Press sp. z o.o. Wpływ czasopism polskich i zagranicznych z tych źródeł uzyskania wyniósł 269 woluminów (dot. czasopism drukowanych).

Ogółem w 2021 roku Biblioteka Jagiellońska gromadziła 6913 bieżących tytułów czasopism drukowanych, w tym 6240 polskich i 673 zagranicznych.

Oddział Gromadzenia za pośrednictwem Sekcji Pozyskiwania Zbiorów zakupił w roku sprawozdawczym 797 wol. druków zwartych i ciągłych (spadek o około 3,4% w porównaniu z rokiem poprzedzającym) oraz 624 jedn. zbiorów specjalnych (spadek w stosunku do roku 2020 o 19,8%). Dzięki dotacji otrzymanej na początku w roku sprawozdawczego od Lidii Procyk i Anny Łysiak możliwy był zakup wyjątkowo dużej liczby starodruków (42 jedn.) i rękopisów (19 jedn.). Znaczny wzrost liczby zakupionych książek w porównaniu z poprzednim okresem wiązał się z kolei z zakupem publikacji wybranych z likwidowanej Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Zamościu, za które BJ zapłaciła jedynie 20% pierwotnej ceny zakupu.

Cennym źródłem pozyskiwania zbiorów była również wymiana, którą w okresie sprawozdawczym Biblioteka Jagiellońska prowadziła ze 174 kontrahentami zagranicznymi oraz 33 partnerami krajowymi. Dla celów wymiany i reprezentacji zakupiono 1429 wol. za sumę 45 635,00 zł. Do partnerów krajowych i zagranicznych wysłano ogółem 2004 wol. druków zwartych i wydawnictw ciągłych, z których część zakupiono w roku 2020, a część to dublety BJ i publikacje otrzymane z Działu Promocji UJ. Od swoich partnerów BJ otrzymała z kolei 1822 wol. druków zwartych, 850 wol. wydaw-

nictw ciągłych i 15 jedn. zbiorów, wycenionych szacunkowo na kwotę 193 639,00 zł. Analiza poniesionych kosztów wymiany pokazuje, że podobnie jak w latach ubiegłych, bilans wymiany wypadł korzystnie, to znaczy wartość otrzymanych wydawnictw przewyższyła kwotę wydatków poniesionych na zakup o ponad 148 600 zł. Zbiory Biblioteki Jagiellońskiej wzbogaciły się o wiele cennych pozycji otrzymanych m.in. z: Biblioteki Kongresu w Waszyngtonie, Biblioteki Narodowej Bułgarii w Sofii, Biblioteki Narodowej Republiki Czeskiej w Pradze, Biblioteki Narodowej Francji w Paryżu, Biblioteki Uniwersytetu w Brnie, Biblioteki Uniwersytetu w Seattle, Biblioteki Uniwersytetu w Stanford, Biblioteki Uniwersytetu w Strasburgu, Biblioteki Uniwersytetu w Wilnie oraz z Instytutu Herdera w Marburgu.

Dobrze układała się również współpraca z partnerami krajowymi: Biblioteką Raczyńskich w Poznaniu, Biblioteką Uniwersytetu w Olsztynie, Biblioteką PAN w Kórniku, Biblioteką Zamku Królewskiego na Wawelu i Biblioteką PAN w Krakowie.

Jak co roku przyjmowaliśmy również dary z kraju i z zagranicy. W okresie sprawozdawczym do zbiorów włączono 9206 wol. druków zwartych i czasopism oraz 1318 jedn. zbiorów specjalnych. Wśród podarowanych obiektów znalazło się wiele ciekawych i cennych pozycji (w tym 8327 wol. druków zwartych, 879 wol. wydawnictw ciągłych), otrzymanych zarówno od instytucji, jak i od osób prywatnych. Spośród darów włączonych do zasobów BJ w 2021 roku na uwagę zasługują: cały księgozbiór prof. Franciszka Ziejki (2962 wol. książek, czasopism i zbiorów specjalnych); spuścizna Józefy Hennelowej (473 książki); dar Tadeusza Sulimirskiego z Londynu (stare druki i książki nowsze o tematyce geograficznej i podróżniczej); książki przechowywane w Muzeum Fotografii (66 wol.), stanowiące własność Skarbu Państwa, a przejęte na mocy porozumienia z Urzędem Miasta Krakowa (publikacje wydane na ziemiach polskich w XIX i na początku XX wieku), kolejna część spuścizny Pusłowskich (67 książek i 57 druków ulotnych). Do zbiorów BJ przyjęto ponadto 145 wol. książek pochodzących z daru Szymona Deptuły i 123 wol. książek z księgozbioru Tadeusza Irzyka.

Księgozbiór dubletów w Sekcji Pozyskiwania Zbiorów powiększył się o 13 216 wol. i jedn. książek i czasopism oraz 134 mapy i 8 sztuk pomocy dydaktycznych, przy czym 3002 wol. książek i czasopism oraz 53 sztuki pomocy dydaktycznych, a także gry i gadżety-zabawki przekazano innym bibliotekom i instytucjom opiekuńczym i edukacyjnym. Na makulaturę przeznaczono 5827 wol. książek i numerów czasopism.

Podczas pracy zdalnej sprawdzono w katalogu komputerowym i w *Urzędowym Wykazie Druków Wydanych w Rzeczypospolitej Polskiej* oraz na listach dubletów z bibliotek polskich i zagranicznych 58 899 książek i zasoby 227 czasopism, urgowano 961 tytułów, zamówiono z list dubletów przez dary i wymianę 6067 książek.

W dalszym ciągu w niewielkim stopniu wykorzystywany był formularz „zapropionuj do zbiorów”. Pracownicy zrealizowali 16 spośród 33 złożonych dezyderatów. Odrzucone propozycje to w większości polskie nowości, które BJ powinna otrzymać w ramach egzemplarza obowiązkowego.

Do Sekcji Rękopisów OZS wpłynęły 1042 jedn. (w tym 523 rękopisy i 519 fotokopii i kserokopii). Do Księgi przybytków wpisano 532 wol. (w tym 490 wol. pocho-

dających z darów, 25 wol. ze starego zasobu BJ i 17 jedn. z zakupu). Do ciekawszych nabytków należą dary: Sztambuch Zofii Jakimowiczówny z lat 1918–1935 z wpisami: Władysława Reymonta, Zofii Starowieyskiej, Stanisława Witkacego, Stefana Żeromskiego, Kornela Makuszyńskiego, Władysława Orkana, Józefa Wittlina, Kazimierza Wierzyńskiego, Rafała Malczewskiego i innych; spuścizna Józefy i Jacka Hennelów (dokumenty osobiste, korespondencja, notatki); fragment spuścizny Juliana Przybosia poety, dyrektora BJ (fragmenty korespondencji, wycinki prasowe, notatki); fragment spuścizny Tadeusza Kwiatkowskiego (1920–2007), prozaika, satyryka, scenarzysty (dzienniki z lat 1953–1999, teksty utworów i notatki); fragment spuścizny Władysława Serczyka (1935–2014), historyka, prof. UJ, prorektora UW, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego (korespondencja z bratem Jerzym, dokumenty i korespondencja związana z zatrudnieniem w Uniwersytecie Rzeszowskim, odznaczenia i medale).

Łączna wartość obiektów wpisanych w 2021 roku do inwentarza rękopisów BJ wyniosła 36 290,00 zł.

Sekcja Starych Druków OZS otrzymała z Oddziału Gromadzenia Zbiorów 61 dzieł w 59 wol., z czego 44 obiektów (42 wol.) zostało zakupionych, natomiast 17 dzieł (17 wol.) zostało Bibliotece podarowanych. Do ksiąg inwentarzowych wpisano 476 dzieł w 596 wol. – przeważały dzieła pozyskane ze starego zasobu BJ – 420 wol. Wśród wpisanych do inwentarza obiektów znalazły się polonica: 4 z XVI wieku, 15 z XVII wieku, 62 z XVIII wieku oraz 395 druków obcych. Wśród najcenniejszych starych druków, które wpłynęły do zbiorów BJ, znalazły się: *Syntagma historico-genealogicum* (Praha 1708), autorem jest Michael Adam Franck von Franckenstein, Jacques’a Saint Lamberta, *L’erection de tauta fès terres du Brabant* (Amsterdam 1706); Gregory’ego Sharpe’a *An Introduction to universal history* (London 1758); Josepha Marshalla, *Travels through Holland ... and Poland* (London 1772); Richarda Brooksa, *The General Gazetteer* (London 1782); klocek z XVII wieku zawierający m.in. 4 dzieła, których autorem jest Matthias Hoë von Hoënegg; Piotra Schneydera, *Cultus Perennis* (Poczajów 1787), Wojciecha Tylkowskiego, *Medicus-Familiaris* (Poznań 1693), Johanna Agricoli, *Theses medicae* (Bazylea 1615), Ludwika z Granady, *Zwierciadło człowieka chrześcijańskiego* (Poznań 1585), Christoph’a Hegendorfa, *Methodus Conscribendi Epistolas* (Lyon 1547); Stanisława Leszczyńskiego, *Oeuvres du philosophe* (Amsterdam 1764); Girolamo Meazzy, *Extemporanea poesis* (Monachium 1671); Daniela Pawłowskiego, *Locucion de dios al corazon de el religioso* (Coimbra 1739); François de Chassepola, *Histoire Des Grands Vizirs* (Amsterdam 1676); Hieronima Gruszeckiego, *Dobrana właśnie para* (Poznań 1750); Augustyna Filipowicza, *Popis Oyczystey Chorągwi* (Lwów 1731); Kajetana Kijankowskiego, *Dusza cały świat informująca i reformująca* (Lublin 1725); *Médailles sur les principaux événements du règne de Louis Le Grand* (Paris 1702), *Agenda sacramentalia* (Coloniae 1574) i *Agenda caeremonialia* (Coloniae 1574).

Łączna wartość obiektów wpisanych w 2021 roku do inwentarza starych druków BJ wyniosła 517 379,00 zł.

Do Sekcji Zbiorów Muzycznych OZS wpłynęło 2000 jedn. muzykaliów (wśród nich 1202 druki (nuty); 797 jedn. muzycznych dokumentów dźwiękowych: płyty analogowe,

taśmy i dyski cyfrowe; 1 rękopis). W ramach egzemplarza obowiązkowego do Sekcji trafiło 1888 jedn. (z czego 1134 jedn. to druki (nuty), 754 jedn. to dokumenty dźwiękowe). W darze otrzymaliśmy 62 druki (nuty), 42 dokumenty dźwiękowe i 1 rękopis. W ramach wymiany przekazano Sekcji 3 druki muzyczne i 1 dokument dźwiękowy.

Do najważniejszych nabytków, które wzbogaciły zasoby Sekcji Zbiorów Muzycznych, zaliczyć należy: autograf Edmunda Dehnerta, *Polonaise* (Kraków 1974) dar kompozytora przekazany przez Archiwum UJ; druki muzyczne: Roberta Schumanna, *Neue Ausgabe sämtlicher Werke*, Serie 3, *Werke für Klavier zu zwei Händen*, Band 6, Teil 1–2, Mainz 2020 (dar wydawcy: Schott Musik); klocek introligatorski ze spuścizny krakowskiej rodziny Pusłowskich (dar) zawierający 3 dzieła współoprawne: Stanisława Moniuszki, *Pierwszy śpiewnik domowy*, wydawca Rudolf Friedlein, Warszawa [1852], Stanisława Moniuszki, *Drugi śpiewnik domowy*, wydawca Józef Zawadzki, Wilno [1854], Stanisława Moniuszki, *Trzeci śpiewnik domowy*, wydawca Gustaw Gebethner i Spółka, Warszawa [1858]; Johannes Brahmsa, *Neue Ausgabe sämtlicher Werke*. Serie 2, Kammermusik; Bd. 8: Violinsonaten, wyd. G. Henle Verlag, München 2021 (dar wydawcy) oraz Roberta Schumanna, *Neue Ausgabe sämtlicher Werke*, Serie VI, Lieder und Gesänge für Solostimmen, Band. 9, Teil 1–2, wyd. Schott Musik, Mainz 2020 (dar wydawcy), a także 41 płyt gramofonowych z muzyką poważną podarowanych przez Karola Chlipalskiego.

Sekcja Zbiorów Graficznych i Kartograficznych wzbogaciła się o 1000 wol., z czego 328 wol. stanowiły materiały graficzne, a 672 wol. to dzieła kartograficzne. Jak co roku największym źródłem pozyskania materiałów kartograficznych był egzemplarz obowiązkowy, w ramach którego otrzymaliśmy 12 atlasów (w 16 wol.) i 569 map (624 wol.). W formie darów przekazano Bibliotece 4 atlasy, 27 map, natomiast w ramach wymiany 1 atlas.

Wśród nabytków kartograficznych na szczególną uwagę zasługują: *Atlas geotermalny Karpat Wschodnich* (Kraków–Warszawa 2013), *Geological atlas of Poland* (Warszawa 2020), *Galicja na józefińskiej mapie topograficznej* (Warszawa 2018).

Zbiory graficzne powiększyły się dzięki hojności darczyńców – od ofiarodawców otrzymaliśmy 5 albumów, 68 rycin, 10 rysunków, 51 ekslibrisów, 193 fotografie i 1 pocztówkę. Wśród nabytków graficznych na szczególną uwagę zasługują 3 dary: linoryty Joanny Makuch-Folwarskiej *Seria Tatrzańska* (dar autorki); linoryty Sabiny Woźnicy *Wisława Szymborska i Orfeusz i Eurydyka* (dar autorki) oraz unikatowa grafika na papierze czerpanym, wycinana, Aliny Kalczyńskiej z 1999 roku pod tytułem *Lux* (dar autorki).

Do SWRiDŹS OZS wpłynęło 41 155 pozycji (o 0,5% więcej niż w roku poprzednim), w tym 142 druki rzadkie oraz 41 013 pozycji dokumentów życia społecznego. Wśród pozyskanych dokumentów życia społecznego zdecydowanie przeważały materiały otrzymane w ramach egzemplarza obowiązkowego (39 267 jedn.), od darczyńców otrzymaliśmy 1191 jedn., drogą kupna pozyskano 551 jedn., 4 jedn. zostały przekazane w ramach wymiany. Jak zwykle, wśród nabytków Sekcji największą grupę stanowiły wydawnictwa informacyjno-kulturalne (22 482 jedn.) oraz wydawnictwa techniczno-handlowe (11 886 jedn.).

W grupie dokumentów życia społecznego, które w roku sprawozdawczym trafiły do zbiorów Sekcji w darze, należy wyróżnić: kolekcję Liberatury (369 egz.) od Katarzyny Bazarnik i Zenona Fajfera; 238 plakatów od Stanisława Szlezynghera; 50 druków dotyczących Kazimierza Wiśniaka (pocztówki, druki ulotne) od prof. Zdzisława Pietrzyka; 658 obrazków świętych, 6 druków dotyczących Jana Pawła II i 192 druki o charakterze informacyjnym od Barbary Ostafin; 117 plakatów, 2 zaproszenia, 2 nekrologi od Stowarzyszenia Pisarzy Polskich Oddział Kraków; 452 druki kulturalno-informacyjne od Tomasza Nastulczyka z Centrum Bibliografii Estreichera; 2 książki (Liberatura) od Tomasza Kality, autora; 273 druki turystyczne i religijne od Jana Brzeskiego; 463 katalogi wystaw i materiały z Dni Kultury Chrześcijańskiej od Roberta Wolaka. Do zbiorów trafiły także 4 zakupione katalogi wystaw oraz 428 materiałów teatralnych, filmowych i obwolut książek ze zbioru Deputuły przekazanych przez Sekcję Gromadzenia.

Zestawienie stanu zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej
opracowanych i wpisanych do inwentarzy

		Przyrost w roku 2021*	Stan na 31 grudnia 2021
A.	Zbiory ogólne	wol.	wol.
	druki zwarte nowe	71 289	3 022 251
	wydawnictwa ciągłe	19 903	1 164 881
	Razem	91 192	4 187 132
B.	Zbiory specjalne	jedn.	jedn.
	rękopisy	557	36 301
	stare druki	596	110 744
	zbiory graficzne	328	65 963
	zbiory kartograficzne	672	64 367
	zbiory muzyczne	4 707	57 477
	normy, opisy patentowe	1 971	315 012
	mikroformy**	0	181 689
	materiały audiowizualne	2 954	37 331
	dokumenty elektroniczne	4 039	48 872
	inne zbiory	39 184	1 331 689
	Razem	55 008	2 249 445
	Ogólny stan zbiorów A+B	146 200	6 436 577

* – Po odliczeniu ubytków.

** – Mikrofilmy, mikrofiszki, fotokopie, kserokopie.

Stan zbiorów bibliotek UJ na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Druki zwarte (wol.)	Wyd. ciągłe (wol.)	Zbiory specjalne (jedn.)	Razem (wol. i jedn.)
Biblioteka Jagiellońska	3 022 251	1 164 881	2 249 445	6 436 577
Biblioteki instytutowe UJ	1 716 248	292 199	150 396	2 158 843
Razem	4 738 499	292 199	2 399 841	8 595 420
Udział procentowy Biblioteki Jagiellońskiej w zasobie bibliotecznym UJ	63,8%	79,9%	93,7%	74,9%

Drukowane czasopisma bieżące w Bibliotece Jagiellońskiej
oraz w bibliotekach instytutowych UJ

	Liczba tytułów czasopism krajowych	Liczba tytułów czasopism zagranicznych	Razem
Biblioteka Jagiellońska	6 240	673	6 913
Biblioteki instytutowe	575	367	942
Razem	6 815	1 040	7 855
Udział procentowy Biblioteki Jagiellońskiej w zasobie bibliotecznym UJ	91,6%	65,0%	88,0%

Dzięki dokumentom przekazanych przez Oddział Gromadzenia Zbiorów wzbogacił się również Oddział Zbiorów Cyfrowych, który otrzymał 170 dokumentów elektronicznych zwartych, 1238 dokumentów dźwiękowych niemuzycznych, 276 dokumentów audiowizualnych. Bezpośrednio od wydawców Oddział pozyskał 4101 dokumentów elektronicznych w postaci plików (w tym 402 dokumenty zwarte i 3699 dokumentów ciągłych). W odniesieniu do roku 2020 w okresie sprawozdawczym odnotowano wzrost (o 1009 jedn.) ilości dokumentów przekazywanych w formie elektronicznej w ramach egzemplarza obowiązkowego.

Zbiory elektroniczne Biblioteki Jagiellońskiej wg stanu na 31 grudnia 2021 roku

Zbiory elektroniczne zinwentaryzowane	48 872 jedn.
Licencjonowane zbiory elektroniczne, do których BJ opłaciła dostęp w tym: książki elektroniczne czasopisma elektroniczne bazy danych	317 664 jedn. 244 066 jedn. 73 504 jedn. 93
Materiały zdigitalizowane przez BJ	795 283 jedn.

W okresie sprawozdawczym obejmującym rok 2021, pracownicy Sekcji Skontrum OZZ przeprowadzili kontrolę 318 064 jednostek ewidencyjnych. W związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju i związaną z nią pracą zdalną prowadzono kontrolę głównie w Oddziale Magazynów. Skontrolowano: egzemplarze użytkowe, druki zwarte (w zakresie sygnatur: B 65000–B 220000 oraz 615001–760000), egzemplarze archiwalne, wydawnictwa ciągłe (w zakresie sygnatur: A 420001–A 428035, A 429001–A 429174, AC 1–AC 7528 oraz AG 1–AG 2329). Rezultaty przeprowadzonych prac przedstawiono w 19 protokołach skontrolowanych. W wyniku przeprowadzonej kontroli odnaleziono 21 braków.

CZYTELNICTWO I INFORMACJA NAUKOWA

Podobnie jak rok 2020, okres sprawozdawczy minął w Bibliotece Jagiellońskiej pod znakiem pandemii choroby zakaźnej COVID-19, wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2. W okresie od stycznia do czerwca oraz w listopadzie i grudniu 2021 roku część pracowników miała możliwość świadczenia pracy w trybie zdalnym. Okresowo zmieniały się też godziny otwarcia poszczególnych agend. Liczba miejsc dla użytkowników zmieniała się w zależności od obowiązujących rozporządzeń. W dniach od 22 marca do 4 maja i od 6 do 19 sierpnia wszystkie czytelnie OUZIN były zamknięte. Zainteresowanie użytkowników możliwością korzystania z czytelni było bardzo duże, dlatego w czerwcu na 2. piętrze w nowym budynku Biblioteki uruchomiono Czytelnię Materiałów Własnych (w pomieszczeniu byłej Czytelni Zbiorów Specjalnych), stwarzając tym samym warunki do samodzielnej nauki w oparciu o lekturę materiałów spoza BJ.

Przez cały czas Biblioteka funkcjonowała, zachowując zasady reżimu sanitarnego. Pomieszczenia były regularnie dezynfekowane. Pracowników i użytkowników obowiązywało noszenie masek zasłaniających usta i nos.

W porównaniu z rokiem 2020 liczba czytelników zarejestrowanych w bazie BJ wzrosła o 4003 (to jest o 36,5%) – odnotowano 14 971 użytkowników aktywnie korzystających ze zbiorów tradycyjnych, w tym 7826 studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego i 1306 pracowników UJ. Wraz z tak dużym wzrostem liczby czytelników (o 17,8%) wzrosła również liczba pozycji wypożyczanych na zewnątrz – udostępniono 254 672 wol. W odniesieniu do czytelników korzystających z czytelni odnotowano spadek na poziomie 12,4% – zarejestrowano 22 711 odwiedzin. Pomimo tego liczba zbiorów udostępnionych na miejscu wzrosła o 2,2% i wyniosła 67 768 wol. i jedn.

W okresie sprawozdawczym korzystanie ze zbiorów na miejscu odbywało się w czytelniach zapewniających 362 miejsca, w tym 2 separatki dla osób niedowidzących.

Udostępnianie zbiorów tradycyjnych czytelnikom indywidualnym w systemie bibliotecznym UJ oraz korzystanie ze zbiorów elektronicznych w roku sprawozdawczym przedstawiają poniższe tabele.

Liczba czytelników indywidualnych zarejestrowanych w systemie bibliotecznym UJ w 2021 roku

	Liczba czytelników zapisanych
Biblioteka Jagiellońska	14 971
Biblioteki instytutowe UJ*	16 114
Razem	31 085**

* Spadek o 12,5% w porównaniu z rokiem 2020.

Korzystanie ze zbiorów elektronicznych dostępnych zdalnie lub w sieci lokalnej*

Wyszczególnienie	Ogółem
Liczba sesji	1 204 217
Liczba pobranych dokumentów	1 639 133
Liczba wyświetleń publikacji z Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej	3 910 248**
Liczba odsłon strony internetowej Biblioteki Jagiellońskiej	1 236 519
Liczba unikalnych użytkowników strony internetowej BJ	942 458

* Wg tabeli zamieszczonej w formularzu sprawozdawczym Głównego Urzędu Statystycznego (K-03, dział 7, poz. 2,3).

** Spadek o 2,4% w porównaniu z rokiem 2020.

Czytelnię Główną odwiedziły 15 954 osoby (przeciętnie 74 osoby dziennie). Ogółem z magazynu ogólnego, z magazynu egzemplarza archiwalnego i z księgozbioru podręcznego wypożyczono 43 343 wol. Wypożyczenia z księgozbioru podręcznego stanowiły 21% całości zamówień (9145 wol.). W związku z obowiązującymi w czasie pandemii obostrzeniami w Czytelni ograniczono liczbę udostępnianych miejsc początkowo do 40, a w późniejszym okresie do 70, a następnie 40). W roku sprawozdawczym ze względu na pandemię nie zorganizowano w Bibliotece sesyjnej „Nocnej Nauki”.

W porównaniu z rokiem 2020 odnotowano 47,4% spadek w odniesieniu do liczby odwiedzin w Czytelni Pracowników Nauki, którą przeciętnie odwiedzało 8 osób dziennie. W okresie sprawozdawczym skorzystało z niej 1981 osób, którym udostępniono łącznie 13 112 wol. (spadek o 5,5%). Z powodu pandemii najpierw ograniczono liczbę udostępnianych miejsc do 7, w październiku zwiększono do 11, w grudniu znów zmniejszono do 7 miejsc. Z egzemplarzy archiwalnych mogli korzystać wyłącznie pracownicy naukowi i doktoranci. Umożliwiono natomiast korzystanie z księgozbioru Biblioteki Austriackiej i czasopism bieżących.

Z Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica Biblioteki Narodowej, obsługiwanej na terminalach zainstalowanych w Czytelni Głównej i w Czytelni Pracowników Nauki do końca roku skorzystało 42 czytelników (wzrost o 24%), którzy przeczytali 78 publikacji i dokonali 53 rezerwacji.

W zakresie korzystania z Czytelni Informacji Naukowej odnotowano niewielki wzrost czytelnictwa (0,2%) – w ciągu 180 dni roboczych zarejestrowano 2501 odwiedzin (w tym czytelnicy korzystający z księgozbioru podręcznego oraz użytkownicy Internetu). Biorąc pod uwagę liczbę odwiedzin w stosunku do liczby dni otwarcia Czytelni, frekwencja była niewysoka (14 czytelników dziennie, podczas gdy w 2020 roku były to średnio 42 osoby dziennie). W Czytelni tej udostępniono około 758 wol. (o 48,8% mniej niż w 2020 roku). W okresie sprawozdawczym Czytelnia Informacji Naukowej czasowo przejęła rolę Czytelni Głównej i można była w niej korzystać z dzieł zamówionych z magazynów.

Czytelnia Europeistyczna była otwierana podczas wzmożonego ruchu lub zamknięcia Czytelni Głównej. Pracownicy przeprowadzali w niej szkolenia lub brali udział w szkoleniach. Gdy Czytelnia pełniła funkcję Lectorium, odwiedziły ją 364 osoby (średnio 10 osób dziennie), którym udostępniono w czytelni 2266 wol. (w tym 2146 wol. z magazynu ogólnego, 66 wol. z księgozbioru podręcznego oraz 54 wol. z woluminy z magazynu archiwalnego).

W Bibliotece Austriackiej, działającej w ramach Czytelni Europeistycznej, zarejestrowano 99 aktywnych kont czytelniczych. Na zewnątrz i do czytelń wypożyczono 172 wol. W 2021 roku, tak jak w roku ubiegłym, można było zamawiać dzieła z Biblioteki Austriackiej przez katalog komputerowy UJ i odbierać w Wypożyczalni, w związku z czym wzrosła liczba wypożyczanych dzieł. Wypożyczalnia przejęła także wpisy do Biblioteki Austriackiej, dlatego nie było konieczności zakładania dodatkowych kont czytelniczych. W roku sprawozdawczym Fundusz stypendialny Wiedeńskiego Towarzystwa Literackiego nie został wykorzystany przez żadnego pracownika BJ.

W roku sprawozdawczym Wypożyczalnię odwiedziło 66 737 osób (średnio 243 osoby dziennie). Z magazynu ogólnego dostarczono dla czytelników 133 413 wol., z rezerwacji przyjęto 22 465 wol., z księgozbioru podręcznego „W” wydano 1306 pozycji. Ogółem na zewnątrz wypożyczono 254 672 książek, czyli o 17,8 % więcej niż w roku 2020. Mimo że od 26 lipca do 15 sierpnia 2021 roku Wypożyczalnia Miejskowa była planowo zamknięta dla czytelników, mieli oni możliwość założenia bezpłatnej, trzytygodniowej karty bibliotecznej. Od 26 lipca do 5 sierpnia wydano 44 takie karty (kod GB). Od 6 sierpnia usługę zawieszono, ponieważ Bibliotekę zamknięto z powodu podtopień. Otwarcie Wypożyczalni nastąpiło 20 sierpnia 2021 roku, do 3 października działała w skróconym czasie pracy.

Zapisy do Biblioteki na rok akademicki 2021/2022 rozpoczęto 1 października 2021 roku. W roku sprawozdawczym obowiązywał granatowy kolor znaczków. Z opłat pobieranych za wydanie legitymacji bibliotecznych w 2021 roku uzyskano 88 705,00 zł.

W dalszym ciągu z powodzeniem stosowano tryb urgowania w stosunku do czytelników zalegających z terminowym oddawaniem wypożyczonych dzieł. W wyniku podjętych działań odzyskano 338 wol., do budżetu Biblioteki wpłynęło 1555,00 zł za pozycje zniszczone bądź zagubione oraz 173 389,40 zł z tytułu opłat za przetrzymanie książek. Ogółem w wyniku wszelkiego rodzaju opłat pobieranych przez Wypożyczalnię w okresie sprawozdawczym do budżetu Biblioteki wpłynęło 262 094,40 zł.

Nadal dużą popularnością wśród czytelników cieszyła się usługa pozwalająca na samodzielne dokonywanie prolongat wypożyczonych dzieł. Liczba prolongat tradycyjnych dokonanych w 2021 roku wyniosła 27 329, podczas gdy liczba prolongat online 113 495.

W porównaniu z rokiem 2020 zwiększyło się zainteresowanie czytelników korzystaniem z Wypożyczalni Międzybibliotecznej, za której pośrednictwem można wypożyczać dzieła z innych bibliotek i instytucji krajowych, także zagranicznych. W 2021 roku z usług Wypożyczalni skorzystało 188 osób. W okresie sprawozdawczym z bibliotek polskich i zagranicznych wpłynęło ogółem 849 zamówień, co oznacza 14,4% wzrost w porównaniu z rokiem 2020. W 2021 roku do 124 instytucji krajowych Biblioteka Jagiellońska wysłała 531 wol. książek oraz 138 kopii materiałów oryginalnych (mikrofisz, kserokopie, mikrofilmy zbiorów specjalnych). Do 15 bibliotek zagranicznych wysłano 14 wol. książek oraz 19 kopii materiałów oryginalnych. Łącznie do instytucji krajowych i zagranicznych Wypożyczalnia Międzybiblioteczna wysłała 545 wol. druków zwartych oraz 157 kopii materiałów oryginalnych. Z kolei z Biblioteki Jagiellońskiej wysłano do bibliotek polskich i zagranicznych łącznie 128 zamówień. W wyniku ich realizacji z 26 bibliotek polskich dostarczono 51 wol. i 40 kopii materiałów oryginalnych w postaci mikrofilmów, z 17 bibliotek zagranicznych zaś przysłano 20 wol. książek oraz 13 kserokopii materiałów oryginalnych. Łącznie z instytucji krajowych i zagranicznych otrzymaliśmy 71 wol. druków zwartych i 53 kopie materiałów oryginalnych.

Pracownicy Wypożyczalni Międzybibliotecznej za pośrednictwem Internetu sprawdzili dla czytelników 212 pozycji w katalogach bibliotek polskich i zagranicznych.

W okresie sprawozdawczym Czytelnia Dokumentów Audiowizualnych była otwarta w ograniczonym zakresie z powodu pandemii koronawirusa. Skorzystało z niej 141 osób (spadek o 56,6% w porównaniu z rokiem 2020). Z powodu pandemii liczba zamówień była znacznie niższa niż w poprzednich latach. Realizowano je na podstawie zgłoszeń telefonicznych. Czytelnikom udostępniono około 204 wol. Dokładna liczba udostępnionych pozycji jest trudna do ustalenia ze względu na wolny dostęp do półek. Większość czytelników korzystała z mikroform i dokumentów elektronicznych lub audiowizualnych na nośnikach fizycznych. Część użytkowników (38 osób) korzystała tylko z komputerów znajdujących się w Czytelni.

Oddział Zbiorów Specjalnych udostępniał swoje zbiory w 2 czytelniach – w Czytelni Rękopisów i Czytelni Starych Druków, które łącznie odwiedziło 1770 osób (wzrost o 18,2% w porównaniu z rokiem 2020). Skorzystali oni z 6134 wol. materiałów pochodzących ze zbiorów specjalnych, z druków sprowadzonych z magazynu ogólnego Biblioteki oraz ze zbiorów podręcznych sekcji. W odniesieniu do poszczególnych sekcji udostępnianie zbiorów specjalnych przedstawiało się następująco:

- liczba czytelników, którzy korzystali w roku sprawozdawczym ze zbiorów rękopiśmiennych, wzrosła o 20,3%. Czytelnię Sekcji Rękopisów odwiedziły 923 osób, którym udostępniono łącznie 2925 jedn. (w tym 2267 rękopisów, 641 wol. z księgozbioru podręcznego i 17 druków zwartych).
- Czytelnię Sekcji Starych Druków odwiedziło 527 osób (58,7% wzrost w porównaniu z rokiem 2020). Skorzystali oni łącznie z 2192 wol. (wzrost o 168,9% w porównaniu z rokiem 2020).

niu z rokiem poprzednim), z czego 1501 stanowiły wol. z magazynu starych druków, 381 książek z księgozbioru podręcznego oraz 218 druków zwartych i 92 czasopisma z magazynu ogólnego.

- Ze względu na pandemię COVID-19 znaczący spadek wypożyczeń odnotowano w zakresie udostępniania muzykaliów – zarejestrowano 48 wizyt, podczas których czytelnikom udostępniono 77 druków muzycznych, 65 rękopisów muzycznych 5 dokumentów życia muzycznego, 6 muzycznych dokumentów fonograficznych (audiowizualnych), 21 wol. druków zwartych z księgozbioru podręcznego. Łącznie w 2021 roku ze zbiorów muzycznych udostępniono 174 pozycje (o 41,4% mniej niż w roku 2020).

- Z obiektów przechowywanych przez Sekcję Zbiorów Graficznych i Kartograficznych Oddziału Zbiorów Specjalnych skorzystało 93 czytelników, to jest o 3,3% więcej niż w roku 2020, (61 osób korzystało ze zbiorów graficznych, 32 ze zbiorów kartograficznych). W roku sprawozdawczym odnotowano spadek (o 42,5%) liczby udostępnionych pozycji – łącznie udostępniono 369 jedn. zbiorów specjalnych (w tym 255 jedn. zbiorów graficznych i 144 jedn. zbiorów kartograficznych) oraz 56 pozycji z księgozbioru podręcznego (47 dotyczących grafiki i 9 z zakresu kartografii). Zbiory udostępniano w Czytelni Starych Druków.

- Liczba czytelników zainteresowanych obiektami Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego zmalała. Zbiory udostępniono 179 czytelnikom. Z wydawnictw rzadkich skorzystały 154 osoby (spadek o 29% w porównaniu z rokiem poprzednim). Mimo spadku liczby czytelników wzrosła liczba udostępnionych obiektów – 408 jedn. (wzrost o 403,7% w stosunku do roku poprzedniego), w tym 398 jedn. ze zbiorów „Rara” i 10 jedn. ze zbiorów drugiego obiegu. W roku sprawozdawczym wzrosło zainteresowanie dokumentami życia społecznego. Udostępniono 102 jedn. z tego zbioru. Skorzystało z nich 25 czytelników. Udostępnianie odbywało się w Czytelni Starych Druków.

W 2021 roku do dyspozycji czytelników w całej Bibliotece przeznaczonych było 37 komputerów, wszystkie były podłączone do Internetu i miały zainstalowane programy do czytania książek elektronicznych.

Ze wszystkich komputerów sieci UJ oraz z komputerów domowych czytelnicy mieli dostęp do 93 baz danych online (przez system zdalnego dostępu HAN) oraz 11 baz udostępnianych w sposób szczegółowo określony dla każdej z nich. Łącznie udostępniono 104 bazy: *Abbreviationes Online*, *Academic Research Source eBooks*, *Academic Research Source eJournals*, *Academic Search Ultimate*, *ACM Digital Library*, *ACS Joournals*, *Agricola*, *AIP Journals*, *APS Journals*, *Archive of Celtic-Latin Database*, *Aristoteles Latinus Database*, *Arts & Humanities Citation Index 1975–*, *Artstor*, *Beck Online*, *Bibliographie de Civilisation Médiévale*, *Bibliographie du Moyen Âge Tardif*, *BIOSIS Citation Index*, *Book Citation Index*, *Brill – kolekcja czasopism*, *Business Source Ultimate*, *Cambridge Journals Online*, *Central and East European Online Library*, *Clavis Clavium*, *Conference Proceedings Citation Index – Science 1990–*, *Conference Proceedings Citation Index – Social Science & Humanities*, *Current Chemical Reactions*, *Current Contents Connect*, *Data Citation Index*, *Database of Latin Dictio-*

naries, *De Gruyter Online Journals*, *Derwent Innovations Index*, *Dictionary of Medieval Latin from British Sources*, *Emerald Management Xtra*, *Emerging Sources Citation Index*, *EMIS Polska*, *ERIC – Educational Resource Information Center*, *Essential Science Indicators*, *Europa Sacra*, *European Views of Americas (1493–1750)*, *Film & Television Literature Index with Full Text*, *GreenFILE*, *Guocui Xuebao 國粹學報*, *Health Source – Consumer Edition*, *Health Source: Nursing/Academic Edition*, *Historical Abstracts with Full Text*, *IBUK Libra*, *Image system for Books of the Japanese – ruled Period*, *Image system for Periodicals of the Japanese – ruled Period*, *In Principio*, *Index Chemicus*, *International Directory of Medievalists*, *International Medieval Bibliography*, *IOP Science*, *Journal Citation Reports*, *JSTOR – The Arts & Sciences*, *Collection I–XV*, *KCI-Korean Journal Database*, *Legal Source*, *Legalis – System Informacji Prawnej*, *Lex Omega*, *Library of Latin Texts – series A*, *Library of Latin Texts – series B*, *Library, Information Science & Technology Abstracts (LISTA)*, *MasterFILE Premier*, *MEDLINE*, *MGG Online (Die Musik in Geschichte und Gegenwart)*, *MLA International Bibliography*, *MLA Directory of Periodicals*, *Monumenta Germaniae Historica*, *NDLTD (Prace magisterskie i doktorskie obronione na Tajwanie)*, *Newspaper Source*, *Oxford Journals*, *Oxford Music Online*, *Oxford Scholarship Online – Biology*, *Oxford Scholarship Online – Classical Studies*, *Oxford Scholarship Online – History*, *Oxford Scholarship Online – Law*, *Oxford Scholarship Online – Philosophy*, *Papal letters (Ut per litteras apostolicos.../ Lettres pontificales)*, *Patrologia Latina*, 臺灣期刊論文索引系統 (*PerioPath: Index to Taiwan Periodical Literature System*), *Polska Bibliografia Lekarska*, *Project MUSE*, *ProQuest Central*, *ProQuest Dissertations and Theses*, *Rare Books & Special Collections*, *Rare Books & Special Collections.5*, *Reaxys*, *Regional Business News*, *RILM Abstracts of Music Literature*, *RSC Journals*, *Russian Science Citation Index*, *SAGE Premier*, *SciELO Citation Index*, *Science Direct*, *Science Citation Index – Expanded 1945–*, *SciFinder*, *Scopus*, *Social Sciences Citation Index with Abstracts 1956–*, *Springer Link*, *Taylor & Francis*, *Teacher Reference Center*, *Westlaw International*, *Wiley Online Library*, *Zoological Record*.

Informacja na ten temat jest na bieżąco aktualizowana na stronie domowej BJ. W ramach baz pełnotekstowych zapewniono dostęp do 73 504 czasopism elektronicznych, to jest o 4715 tytułów więcej niż w 2020 roku.

Ponadto w 2021 roku udostępniono 30 testowych zasobów online, dotyczących niemal wszystkich dziedzin wiedzy: *Central & Eastern European Academic Source JoVE (Journal of Visualized Experiments* (dostęp do 30.06.2021), *JoVE Journal* (rezensowany periodyk z artykułami tekstowymi i wideo artykułami), *JoVE Encyclopedia of experiments* (wideo encyklopedia eksperymentów badawczych), *JoVE Science Education* (biblioteka wideo materiałów badawczych), *JoVE Lab Manual* (wideo zasoby ukierunkowane na programy nauczania opatrzone w instrukcje), *JoVE Core* (wideo podręczniki); *ProQuest* (dostęp do 30.06.202): *ProQuest One Business*, *ProQuest One Academic*; Elsevier – czasopisma z grupy Lancet – wybrane tytuły: (dostęp od 13.09 do 12.10.2021): *Child & Adolescent Health*, *Diabetes & Endocrinology*, *Gastroenterology & Hepatology*, *Haematology*, *HIV*, *Psychiatry*, *Respiratory Medicine*, *Rheumatology*;

Oxford University Press – wybrane kolekcje (dostęp do 31.12.2021): *Oxford Scholarship Online*, *University Press Scholarship Online*, *Oxford Handbooks Online*, *Oxford Medicine Online*, *Oxford Clinical Psychology Online*, *Oxford Bibliographies Online*, *Oxford Very Short Introductions*, *Oxford Research Encyclopaedias*; *British Periodicals Online* (dostęp do 14 lipca 2021); Czasopisma chemiczne wydawnictwa Thieme (dostęp do 30.11.2021): *Pharmacopsychiatry*, *Planta Medica*, *Synfacts*, *Synlett*, *Synthesis*. O nowo zakupionych i testowanych bazach informuje się na bieżąco kilkuset pracowników Uniwersytetu.

W roku sprawozdawczym pracownicy BJ opracowali łącznie 1665 kwerend (w tym 1478 krajowych i 187 zagranicznych) oraz udzielili 6083 informacji bibliograficznych i rzeczowych.

JAGIELLOŃSKA BIBLIOTEKA CYFROWA (JBC)

W roku sprawozdawczym w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej opublikowano 39 677 dokumentów, na które składają się kopie cyfrowe dokumentów zwartych, dokumentów ciągłych, starych druków, rękopisów, muzykaliów, druków ulotnych, grafik i map. W oprogramowaniu ALMA tworzone były portfolio dla zbiorów elektronicznych. Liczba publikowanych pozycji rosła systematycznie z miesiąca na miesiąc, przy czym największy przyrost (ponad 4590 pozycji) nastąpił w lutym, co obrazuje poniższe zestawienie tabelaryczne:

Miesiąc	Liczba publikacji w JBC
Styczeń	784 432
Luty	789 026
Marzec	793 220
Kwiecień	796 543
Maj	799 747
Czerwiec	802 807
Lipiec	807 001
Sierpień	810 304
Wrzesień	812 994
Październik	815 746
Listopad	818 816
Grudzień	820 597

W Oddziale Zbiorów Cyfrowych nadal prowadzono prace związane z projektem „Sylabusy”. Pracownicy Oddziału zeskanowali i udostępniali w JBC kopie cyfrowe książek dla studentów UJ. W ramach tego projektu na dzień 31 grudnia 2021 roku w JBC zanotowano 2035 opublikowanych dokumentów.

Statystykę dotyczącą liczby i wagi plików oraz ilości publikacji wytworzonych w JBC w roku sprawozdawczym przedstawia poniższa tabelka:

Liczba plików	1 898 677
Rozmiar plików w formacie Tiff w GB	55 341
Rozmiar plików wynikowych w formacie PDF w GB	464
Liczba opublikowanych dokumentów	39 677

W okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji na bieżąco realizowali wszelkie prośby, zamówienia i kwerendy czytelników polskich i zagranicznych w odniesieniu do pozycji umieszczonych w JBC – zrealizowano 47 zamówień na kopie cyfrowe. Ponadto Pracownicy Sekcji JBC przygotowywali dane do Hackathonu kulturowego „Coding da Vinci Ost” – projektu, którego celem jest promowanie zasobów cyfrowych danej instytucji kultury.

Z zasobów Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej skorzystało w 2021 roku 163 209 użytkowników (11,4% mniej niż w roku 2020), którzy odwiedzili witrynę 429 824 razy i zaliczyli 3 910 248 odsłon (2,4% spadek w porównaniu z rokiem poprzednim). Liczba czytelników utrzymywała się średnio na poziomie 13 600 miesięcznie. W miesiącach wakacyjnych (czerwiec–wrzesień) liczba ta nieznacznie spadła.

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby aktualnie udostępnianych pozycji, liczby czytelników korzystających z JBC w danym momencie, łączną liczbę czytelników od początku uruchomienia bazy, zestawienie udostępnianych publikacji, zestawienie wyświetlanych pozycji, publikacje najczęściej czytane i najlepiej oceniane przez użytkowników, a także łączną liczbę wygenerowanych stron www, łączną liczbę wyszukiwań i łączną liczbę odwiedzających w rozbiciu na poszczególne miesiące można śledzić na bieżąco na stronie domowej biblioteki cyfrowej pod adresem <https://jbc.bj.uj.edu.pl/>.

REPOZYTORIUM UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO (RUJ)

W okresie sprawozdawczym, podobnie jak w roku ubiegłym w Repozytorium UJ wzrastała liczba metadanych, udostępnianych publikacji i korzystających z nich użytkowników.

W 2022 roku przesłano do Polskiej Bibliografii Naukowej (PBN) dane o publikacjach naukowych, popularnonaukowych i dydaktycznych wydanych w latach 2017–2021, gdzie były modyfikowane pod kątem parametryzacji jednostek naukowych.

Zestawienie wysłanych metadanych w odniesieniu do poszczególnych wydziałów UJ przedstawia poniższa tabela.

Wydział UJ	Liczba opisów wysłanych do PBN*
Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii	1 102
Wydział Biologii	1 550
Wydział Chemii	1 914
Wydział Filologiczny	2 325
Wydział Filozoficzny	2 161
Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej	2 665
Wydział Geografii i Geologii	794
Wydział Historyczny	1 969
Wydział Matematyki i Informatyki	873
Wydział Polonistyki	2 350
Wydział Prawa i Administracji	3 158
Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych	2 152
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej	2 718
Małopolskie Centrum Biotechnologii	545
Jagiellońskie Centrum Rozwoju Leków	281
Narodowe Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS	70
Biblioteka Jagiellońska	53

* Rekordy bibliograficzne publikacji wydanych w latach 2017–2021 zatwierdzone w ankietach jednostek naukowych UJ.

Przyrost danych bibliograficznych w RUJ w poszczególnych miesiącach 2021 roku przedstawia poniższe tabelaryczne zestawienie.

Miesiąc	Liczba opisów bibliograficznych w RUJ	Przyrost
styczeń	126 434	2 325
luty	130 125	3 691
marzec	132 462	2 337
kwiecień	134 332	1 870
maj	135 644	1 312
czerwiec	138 510	2 866

lipiec	139 093	583
sierpień	140 277	1 184
wrzesień	141 643	1 366
październik	142 513	870
listopad	143 903	1 390
grudzień	145 495	1 592
Łączny przyrost roczny		21 386

W okresie sprawozdawczym zakończono rozpoczęty w sierpniu 2018 roku projekt „Repozytorium otwartego dostępu do dorobku naukowego i dydaktycznego UJ”, pod kierownictwem dr. Leszka Szafrąńskiego. Na dzień 31 października 2021 roku w ramach projektu udostępniono w otwartym dostępie: 49 636 publikacji pracowników UJ, 54 462 opisów bibliograficznych, 2401 dokumentów z funkcjonalnością dla osób niepełnosprawnych. Jednym z zadań w projekcie była dodatkowo rozbudowa systemu repozytorium. W nowej wersji działały systemy Repozytorium UJ (<https://ruj.uj.edu.pl>) oraz platformy czasopism (<https://platforma-czasopism.uj.edu.pl>) i konferencji (<https://platforma-konferencji.uj.edu.pl>).

W 2021 roku w RUJ zatwierdzono 19 526 opisów bibliograficznych, poprawiono 20 782 opisy bibliograficzne. Na dzień 31 grudnia 2021 roku w Bibliografii Publikacji Pracowników UJ było zarejestrowanych 145 495 opisów bibliograficznych książek, czasopism, artykułów z czasopism i rozdziałów z książek, 55 361 dokumentów pełnotekstowych oraz 1408 rozpraw doktorskich. Szczegółową statystykę ilości zatwierdzonych i zmodyfikowanych rekordów bibliograficznych oraz ilości publikacji pełnotekstowych dodanych do Repozytorium UJ w 2021 roku przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

Opisy bibliograficzne utworzone	4 939
Opisy bibliograficzne zatwierdzone	19 526
Opisy bibliograficzne zmodyfikowane	20 782
Publikacje pełnotekstowe	9 656

W okresie sprawozdawczym odnotowano prawie trzykrotny wzrost liczby użytkowników Repozytorium UJ w stosunku do roku poprzedniego. Ich liczba utrzymywała się średnio na poziomie 115 068 osób miesięcznie. W sumie w 2021 roku z zasobów RUJ skorzystało 1 380 817 użytkowników (182% wzrost w porównaniu z rokiem 2020), którzy aktywnie korzystali z witryny 2 184 617 razy, zaliczając 6 863 872 odsłony. W związku z uzupełnianiem Bibliografii Publikacji Pracowników UJ i dostarczaniem pełnych tekstów do RUJ w okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji przeprowadzili 3390 konsultacji telefonicznych i 21 340 konsultacji mailowych z pracownikami i bibliotekarzami UJ.

PROJEKTY

W roku sprawozdawczym Biblioteka Jagiellońska realizowała następujące projekty:

- „Edytorstwo muzyczne w Krakowie w latach 1850–1918” (dofinansowanie w ramach projektów objętych wsparciem przez Narodowe Centrum Nauki w ramach konkursu Preludium) – kontynuacja. Kierownik projektu – dr Michał Lewicki. Realizację projektu zakończono w lipcu 2021 roku. Planowana wartość projektu: 99 554,00 zł; ogólna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie: 95 602,77 zł; wysokość wydatków poniesionych w 2021 roku: 43 081,50 zł. Celem projektu było udokumentowanie, zbadanie i ocena dorobku edytorskiego w zakresie publikacji nutowych wydawców działających w Krakowie w latach 1850–1918. Wyniki badań zostały opublikowane w postaci dwóch książek. Pierwszą z nich jest monografia na temat krakowskiego edytorstwa muzycznego w latach 1850–1918, drugą stanowi katalog krakowskich druków muzycznych z tego okresu – źródło informacji bibliograficznych i repertuarowych;

- „Repozytorium otwartego dostępu do dorobku naukowego i dydaktycznego UJ” – kontynuacja. Kierownik projektu – kierownik Oddziału Zbiorów Cyfrowych BJ dr Leszek Szafranski. Projekt realizowano do końca października 2021 roku. Planowana wartość projektu: 7 498 408,00 zł, ogólna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie: 7 027 678,87 zł; wysokość wydatków poniesionych w 2021 roku: 1 95 137,64 zł. W ramach projektu w dniach 20–21 maja zorganizowano ogólnopolską konferencję „Zarządzanie zasobami nauki i dydaktyki w otwartym dostępie – standardy, narzędzia, dobre praktyki”, której celem było m.in. przedstawienie efektów realizacji projektu, prezentacja aktualnego stanu wiedzy o otwartości w nauce i dydaktyce oraz zwrócenie uwagi na zagadnienia prawne, organizacyjne, ekonomiczne i techniczne związane z zarządzaniem naukowo-dydaktycznymi zasobami cyfrowymi. Ze względu na obostrzenia związane z pandemią Covid-19 konferencja odbyła się w formule zdalnego dostępu za pośrednictwem platformy streamingowej;

- „Patrimonium – zabytki piśmiennictwa” (projekt realizowany wspólnie z Biblioteką Narodową w Warszawie) – kontynuacja. Kierownik projektu – prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk. Planowana wartość projektu: 33 604 886,59 zł, w tym po stronie BJ: 7 086 237,51 zł; wysokość kosztów poniesionych w 2021 roku: 3 124 019,27 zł. W okresie sprawozdawczym w ramach projektu opracowano 15 890 obiektów, 7021 jednostek objęto konserwacją i zdigitalizowano 11 258 obiektów. W JBC opublikowano 16 134 tytuły;

- „Konserwacja i oprawa książek oraz broszur medycznych z kolekcji XIX i początku XX wieku” (projekt finansowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w ramach programu Społeczna Odpowiedzialność Nauki 2021). Jednostki realizujące projekt: Biblioteka Jagiellońska i Biblioteka Medyczna CM UJ. Kierownik projektu – wicedyrektor BJ Aleksandra Cieślar. Planowana wartość projektu: 276 049,90 zł, w tym po stronie BJ: 182 549,90 zł. Realizację projektu rozpoczęto w grudniu. W okresie sprawozdawczym nie poniesiono żadnych wydatków z tego tytułu. Do szczegółowych celów projektu należy konserwacja księgozbioru Biblioteki Medycznej z przełomu XIX i XX wieku (300 książek z zakresu anatomii, fizjologii, higieny, farmacji, bakteriologii i patologii

wydanych przed 1945 rokiem) oraz konserwacja polegająca na odkwaszeniu i oprawie 4300 broszur medycznych z kolekcji znajdującej się w Bibliotece Jagiellońskiej. Projekt wpisuje się również w rozpoczęte przez Bibliotekę Medyczną w 2018 roku działania zmierzające do zabezpieczenia i renowacji zniszczonych zbiorów, stanowiących unikatową w skali kraju historyczną kolekcję książek medycznych.

- „Elektroniczny katalog inkunabułów oraz cimeliów Biblioteki Jagiellońskiej” (projekt finansowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w ramach programu Społeczna Odpowiedzialność Nauki 2021). Kierownik projektu – kierownik Oddziału Zbiorów Specjalnych BJ Izabela Korczyńska. Planowana wartość projektu: 237 425,74 zł, w tym po stronie BJ: 23 742,57 zł. Realizację projektu rozpoczęto w grudniu. Celem projektu jest elektroniczne opracowanie 1500 jednostek bibliograficznych inkunabułów oraz 500 jednostek bibliograficznych cimeliów, pochodzących z zasobu starodruków oraz cimeliów graficznych i kartograficznych.

IMPREZY NAUKOWO-KULTURALNE ORGANIZOWANE PRZEZ BIBLIOTEKĘ

W okresie sprawozdawczym ze względu na sytuację epidemiczną działalność organizacyjno-kulturalna w swoim tradycyjnym kształcie w dalszym ciągu prowadzona była w ograniczonym zakresie. Wiele organizowanych co roku wydarzeń kulturalnych, w których wcześniej uczestniczyła Biblioteka, zostało odwołanych.

W ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich (DOFE) w dniu 17 września 2021 roku zorganizowano webinarium na temat zasobów cyfrowych i publikowania w otwartym dostępie. Celem tego wydarzenia było informowanie o realizowanym projekcie „Repozytorium otwartego dostępu do dorobku naukowego i dydaktycznego UJ” oraz prezentacja funkcjonalności Repozytorium UJ.

W 2021 roku w Bibliotece Jagiellońskiej nie odbyła się Noc Bibliotek. Nie zorganizowano również żadnego spotkania w ramach „Salonów literackich «Jagiellonki»”. Przygotowano natomiast 8 wystaw tematycznych, z czego jedna (*Oblicza samotności w kulturze*) miała charakter wirtualny. W ujęciu chronologicznym przedstawiały się one następująco:

- Data opublikowania: 1 marca 2021 – *Oblicza samotności w kulturze* [wystawa wirtualna udostępniona na stronie domowej Wirtualnych Wystaw Biblioteki Jagiellońskiej <https://wystawy.bj.uj.edu.pl/samotnosc>] – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska; koncepcja wystawy, kurator, redaktor prowadzący katalogu: dr Bartłomiej Gapiński; projekty graficzne: Mariusz Paluch, Michał Worgacz; autorzy poszczególnych części wystawy: Marzanna Baś, Jerzy Bednarczyk, Izabela Bielec, Agnieszka Brzeziak, Barbara Bułat, dr B. Gapiński, dr Sebastian Grudzień, dr Jerzy Grygiel, Anna Grzęda, dr Barbara Krawczyk, Katarzyna Łaskawska, Katarzyna Maj-Müller, Jagoda Nowak, dr Jacek Partyka, Grzegorz Graff (Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli); autor filmu dokumentalnego *Oblicza samotności*: Maciej Zborek (Archiwum UJ), liczba wyświetleń: 1243; redakcja katalogu: Małgorzata Kusak, Ewa Valde-Nowak; realizacja wystawy: M. Kusak, M. Paluch, Adam Piasnik, Iwona Wawrzynek, M. Worgacz, projekt

zaproszenia, plakatu, katalogu oraz skład i łamanie katalogu: Ewelina Jamka, Joanna Janik, Anna Kowalska (Wydział Polonistyki UJ); skany i prace reprograficzne: Sekcja Reprografii BJ. Wystawie towarzyszył panel dyskusyjny z udziałem prof. dr. hab. Piotra Domerackiego, filozofa (Uniwersytet Mikołaja Kopernika), prof. dr. hab. Zdzisława Pietrzyka, dr hab. Barbary Klich-Kluczewskiej historyczki (Uniwersytet Jagielloński), dr. Łukasza Sochackiego (antropologa kultury, Uniwersytet Jagielloński), br. dr. Tadeusza Starca OFM Cap (teologa, kapucyna, gwardiana w Częstochowie) oraz prowadzącego dr. B. Gapińskiego (Biblioteka Jagiellońska). Wystawę promowano na stronie internetowej BJ, Facebooku BJ, YouTube BJ i Portalu UJ.

- 18 marca – 2 kwietnia 2021 – *Beethoven i Penderecki. Sfera sacrum* – w sali wystawowej BJ wystawiono 21 rękopisów w ramach 25. Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena, (od 20 marca wystawa była nieczynna z powodu lockdownu); wernisaż odbył się 18 marca; organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena; kurator i scenariusz: Michał Lewicki; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; realizacja: Małgorzata Kusak, M. Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji BJ; prace reprograficzne: Sekcja Reprografii BJ.

Jubileuszową wystawę poświęcono dziełom Ludwiga van Beethovena, patrona festiwalu, oraz Krzysztofa Pendereckiego, zmarłego przed niespełna rokiem jednego z najwybitniejszych polskich kompozytorów. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci banera, foldera, plakatu, zaproszenie oraz informacji zamieszczanych na stronach internetowych BJ, Facebooka BJ i Portalu UJ. Liczba zwiedzających: około 30 osób.

- 25 marca – 30 maja 2021 – *ISBN Dante* – prezentacja miniatury obrazu malarza Corrado Veneziano z cyklu *ISBN Dante* z fragmentem *Boskiej Komedii, Piekło*, pieśń XXXIV w ramach obchodów 700 rocznicy śmierci Dantego Alighieri odbywających się pod patronatem włoskiego ministra kultury. Realizacja: Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz. Materiały informacyjno-promocyjne zamieszczane były na stronie internetowej BJ, Facebooku BJ i Portalu UJ. Liczba zwiedzających: 300 osób.

- 21 czerwca – 17 lipca 2021 – z cyklu *Wokół Książki* pod tytułem *Lettra – Kraków 2021, znak i litera – Typograficzne qui pro quo* – wystawa towarzysząca Międzynarodowemu Triennale Grafiki w Krakowie; ekspozycję można było zwiedzać w sali wystawowej Biblioteki Jagiellońskiej; organizatorzy: Związek Polskich Artystów Plastyków Okręg Krakowski, Biblioteka Jagiellońska oraz Katedra Edytorstwa i Nauk Pomocniczych Wydziału Polonistyki UJ; kurator, scenariusz, projekty graficzne: dr hab. Teresa B. Frodyma, aranżacja: Mariusz Paluch, realizacja: dr hab. T.B. Frodyma, Małgorzata Kusak, M. Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji BJ; prace reprograficzne: Sekcja Reprografii BJ.

Honorowy patronat nad wystawą objęli: Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr hab. Jacek Popiel, Rektor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie prof. dr hab. Andrzej Bednarczyk, Prezes Zarządu Głównego Związku Polskich Artystów Plastyków

dr Janusz Janowski, Alicja Słowikowska (Sztuka Książki w Warszawie), Janusz Tryzno i Jadwiga Tryzno (Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi).

Prezentacja pokazała siłę wyobraźni artystów w pracy twórczej, w której znak i litera są jedynie zachętą do działania. Ekspozycji towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne, takie jak: baner, plakat, zaproszenie oraz 48-stronicowy katalog *Lettra – Kraków 2021, znak i litera / sign and letter. Typograficzne qui pro quo = typographic qui pro quo*, [teksty: Lex Drewiński, Teresa B. Frodyma, Aleksandra Giza, Joanna Warchoł] wydany w Kraków przez ZPAP OK. Informacje o wystawie znajdowały się na stronie internetowej BJ, Facebooku BJ oraz na Portalu UJ. Liczba zwiedzających: 160 osób.

- 21 czerwca – 31 sierpnia 2021 – *typOGRAFIKA – Zabawy klockami* – ekspozycja towarzysząca wystawie *Lettra Kraków 2021, znak i litera – Typograficzne qui pro quo* została zorganizowana w holu BJ; organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Oficyna Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, kuratorzy: Katarzyna Gawrych-Olender, Marian Słowicki. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne zamieszczone na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku. Liczba zwiedzających: 250 osób.

- 20–25 lipca 2021 – *Międzynarodowe kolekcje rękopisów w Bibliotece Jagiellońskiej* – wystawa w ramach szkoły letniej „Kraukau als Stätte des europäischen Kulturerbes“ (projekt Erasmus Plus „The Future of Cultural Heritage in Modern Europe“) zorganizowana w sali wystawowej BJ; organizator: dr hab. Katarzyna Jaśtał, prof. UJ (Instytut Filologii Germańskiej UJ); realizacja: Monika Jaglarz, Katarzyna Jaśtał, Małgorzata Kusak, Lucyna Nowak, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz. Liczba zwiedzających: 120 osób.

- 8–22 października 2021 – „*Wszystkie Pani listy ...*” *Rahel Varnhagen i kolekcja Varnhagena*. Wernisaż wystawy zorganizowanej w sali wystawowej BJ odbył się 8 października, a finisaż 22 października. Zaprezentowane z okazji 250 rocznicy urodzin Rahel Varnhagen – „pisarki bez dzieła” – rękopisy, przypominają historię jej ciekawego życia. Wystawę przygotowano w związku z międzynarodową konferencją naukową pod tym samym tytułem. Organizatorzy wystawy: Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Biblioteka Jagiellońska, Towarzystwo im. Varnhagenów oraz Instytut Języka i Literatury Niemieckiej Uniwersytetu w Kolonii; kuratorzy, koncepcja wystawy, scenariusz, podpisy: Nikolaus Gatter, Monika Jaglarz, Katarzyna Jaśtał, Paweł Zarychta; oprawa plastyczna: Kornelia Löhner, Annagret Heinel, Angela Rohde, Mariusz Paluch; skład i łamanie katalogu: M. Paluch; realizacja wystawy: K. Jaśtał, Małgorzata Kusak, M. Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz, P. Zarychta; obsługa techniczna konferencji: M. Kusak, M. Paluch, A. Piaśnik, I. Wawrzynek, M. Worgacz; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji BJ; prace reprograficzne: Sekcja Reprografii BJ. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne: baner, plakat, zaproszenie, strony internetowe i media społecznościowe organizatorów, Facebook BJ, Portal UJ oraz katalog: N. Gatter, K. Jaśtał, P. Zarychta, *Wszystkie Pani listy ...*” *Rahel Varnhagen i kolekcja Varnhagena*, Kraków 2021; 76 s. Performance poetycko-muzyczny podczas finisażu: dr Anastasia Telaak. Liczba zwiedzających: 120 osób.

• 9 listopada – 23 grudnia 2021 – *Herby w Polsce i zasady ich konstruowania (XIII–XVIII wiek; XX–XXI wiek)* – wystawa została podzielona na dwie części. Pierwszą – od XIII do XVIII wieku – zorganizowano w sali wystawowej Biblioteki Jagiellońskiej, drugą – od XX do XXI wieku – w sali wystawowej Archiwum Narodowego w Krakowie; organizatorzy: Archiwum Narodowe w Krakowie, Biblioteka Jagiellońska.

Honorowy patronat nad wystawą objęli: Prezydenta Miasta Krakowa prof. dr hab. Jacek Majchrowski oraz Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr hab. Jacek Popiel. Patronat medialny: TVP 3 Kraków, Radio Kraków, krakow.pl.

Wystawie towarzyszyła sesja naukowa *Herby w Polsce i zasady ich konstruowania (XIII–XVIII wiek; XX–XXI wiek)* w auli Archiwum Narodowego w Krakowie (10 listopada 2021 r.). Kurator, koncepcja wystawy, scenariusz, podpisy: dr Jerzy Michta; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; realizacja: Małgorzata Kusak, Jerzy Michta, M. Paluch, Adam Piaśnik, Ewa Valde-Nowak, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz; prace konserwatorskie: sekcja Konserwacji BJ; prace reprograficzne: Sekcja Reprografii BJ. Wystawę promowano na stronie internetowej i w mediach społecznościowych organizatorów, Portal UJ, a także stronach patronów medialnych. Wystawie towarzyszyły baner, plakat, zaproszenie. Liczba zwiedzających: 320 osób.

Poza wymienionymi wyżej wystawami OUZIN zorganizował w BJ 12 wystaw nowości, na których w wolnym dostępie eksponowano 1561 wol. nowych nabytków BJ (w tym 1524 polskich i 37 zagranicznych).

W listopadzie i w grudniu odbyły się w reżimie sanitarnym warsztaty z iluminatorstwa. Zajęcia z cyklu „Skryptorium Jagiellońskie” zorganizowały Izabela Korczyńska i Joanna Rościszewska, konserwator dzieł sztuki. W szkoleniu wzięło udział 5 osób.

Dnia 1 października 2021 roku na kanale YouTube Biblioteki Jagiellońskiej został udostępniony film *Zapraszamy do zapisów* zrealizowany przez pracowników BJ: Małgorzatę Kusak, Iwonę Wawrzynek, Piotra Witkowskiego, Michała Worgacza, Barbarę Wywiół, Zdjęcia, montaż, muzyka, podpisy: M. Worgacz.

Wszystkie wydarzenia relacjonowane były na bieżąco w serwisie społecznościowym Facebook prowadzonym przez pracowników Sekcji Wydarzeń Kulturalnych Oddziału Organizacji i współredagowanym przez pracowników Sekcji Informacji Naukowej OUZiIN. W ciągu roku „polubiły” nas 6323 osoby.

PRACE NAUKOWE I WYDAWNICZE

Ważniejsze prace indywidualne pracowników Biblioteki, wydane w 2021 roku:

• Baster J., Fulara G., Hojda I., Jaglarz M., Klatka U., Malicka E., Mydel M., (oprac.), *Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej nr 12386–12840. Archiwum Dóbowe Pawlikowskich. Cz. IV*, pod red. M. Jaglarz i U. Klatki, Kraków 2021, [źródło finansowania: Fundusz Anny Łysiak i Lidii Procyk].

• Baumann E., *Aż po krańce ziemi, czyli o małej bibliotece na Kamczatce*, [w:] *Kultura, historia i sztuka. Wybrane zagadnienia*, red. J. Frask, M. Mijalski, K. Mozgiel-Wiecha, Łódź 2021, s. 115–132.

- Baumann E., *Metadane panelu stanu zachowania obiektu Systemu Obsługi Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej*, [w:] *Horyzonty informacji*, t. 2, red. P. Korycińska, Kraków 2021, s. 21–29.
- Baumann E., *Stan zachowania wybranych starych druków przechowywanych w Bibliotece Jagiellońskiej. Kolekcje oo. kamedułów z Bieniszewa, ksiąg Sanguszków, oo. reformatów z Biecza*, Kraków 2021, *Bibliotheca Iagellonica. Fontes et Studia*, t. 39, [źródło finansowania: Fundusz Anny Łysiak i Lidii Procyk].
- Bułat B., *Od kolebki do grobu, czyli źródła informacji biograficznej w Bibliotece Jagiellońskiej*, [w:] *Wokół badań nad genealogią. Skąd przyszliśmy, kim jesteśmy, dokąd zmierzamy?*, red. P. Jędrzejewski i J. Pieczara, s. 39–54, *Prace Monograficzne – Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie*.
- Dudek T., *Cichociemny kpt. Władysław Kochański „Bomba”/”Wujek” i jego żołnierze. W obronie ludności polskiej Wołynia w 2. połowie 1943 roku*, [w:] *Żołnierze Armii Krajowej na Kresach Wschodnich podczas II wojny światowej. Historia – polityka – pamięć*, red. O. Grott, A. Perłakowski, Kraków 2021, s. 113–147, *Biblioteka Muzeum Armii Krajowej w Krakowie*, t. 6.
- Gapiński B., *Bezzenni i niezamężne w polskiej tradycji ludowej. Spojrzenie z perspektywy historii samotności*, [w:] *Narracje historyczne we współczesnym świecie*, red. K. Garczewski, A. Garczewska, Bydgoszcz 2021, s. 301–314, *Bydgoskie Studia Międzynarodowe*, t. 1.
- Gapiński B., *Ciocia i dziadek w rodzinie tradycyjnej. Niezamężne i ludzie starzy na tle społeczności chłopskiej*, [w:] *Rodzina, ekonomia i migracja. Ujęcie prawne i socjologiczno-ekonomiczne*, pod red. M. Butrymowicz i P. Krocza, Kraków 2021, s. 7–28.
- Gapiński B., *O wspólnocie i samotnościach w kulturze ludowej*, Gniezno 2021.
- Gapiński B., *Obraz ludowej starości*, Gniezno 2021.
- Gapiński B., *Ojciec Kazimierz Łabiński jako patriota*, [w:] *Pamięć – tożsamość – świadomość. W meandrach polskiej niepodległości. 1918–2018*, red. B. Burda i in., Zielona Góra 2021, s. 313–323.
- Gapiński B., *Samotność o wielu kulturowych obliczach*, [w:] *Oblicza samotności w kulturze. Katalog wystawy*, [online], red. B. Gapiński, Kraków 2021, s. 13–32.
- Gapiński B., *Solidarność i wspólnota we wspomnieniach biskupa Józefa Zawitkowskiego. Spojrzenie historyczno-antropologiczne na społeczność wiejską Żdżar na Mazowszu*, [w:] *Solidarność. Człowiek w sieci zależności społecznych*, red. J. Jagiełło, K. Tytko, Kraków 2021, s. 121–131.
- Gapiński B., *Starość wiejska z terenów pogranicza kujawsko-wielkopolskiego. Interpretacja międzywojennych świadectw notarialnych gwarantujących „dożywocie”*, „Przegląd Archiwalno-Historyczny” 2021, t. 8, s. 189–210.
- Guzy K., *Otwarty dostęp. Dylemat współczesnego naukowca*, [w:] *Horyzonty informacji*, t. 3: *Otwarta nauka*, red. P. Korycińska, Kraków 2021, s. 57–68.
- Jaglarz M., *The Berlinka Collection*, [w:] *Fragment of the sixteenth-century Nahuatl census from the Jagiellonian Library. A lost manuscript*, red. J. Madajczak, Leiden–Boston 2021, s. 15–25, *Heterodoxia Iberica*, t. 4.

- Knapiek *Elżbieta*, *Świętosław Milczący i jego ikonografia w świetle nowych źródeł*, [w:] *Jako serce pośrodku ciała ... Kultura artystyczna kościoła Mariackiego w Krakowie*, red. M. Walczak i A. Wolska, Kraków 2021, s. 109–113.
- Krawczyk B., *Józef Muczkowski. Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, historyk*, Kraków 2021, *Bibliotheca Iagellonica. Fontes et Studia*, t. 40, [źródło finansowania: Fundusz Anny Łysiak i Lidii Procyk].
- Kurek Beata, *Karol Estreicher Senior o Adamie Asnyku. Z dzienników i listów. Okruchy z Biblioteki Jagiellońskiej*, „*Bliżej Biblioteki*” 2021, t. 1/2 (16/17), s. 30–40.
- Lewicki M., *Edytorstwo muzyczne w Krakowie w latach 1850–1918*, Kraków 2021, *Bibliotheca Iagellonica. Fontes et Studia*, t. 38/1, [źródło finansowania: Narodowe Centrum Nauki].
- Lewicki M., *Katalog krakowskich druków muzycznych z lat 1850–1918*, Kraków 2021, *Bibliotheca Iagellonica. Fontes et Studia*, t. 38/2, [źródło finansowania: Narodowe Centrum Nauki].
- Partyka J., *Rara et curiosa. Niezwykłe oprawy starych druków Biblioteki Jagiellońskiej*, [w:] *Zbiory polskie*, Toruń 2021, s. 161–179, *Tegumentologia Polska*; t. 3.
- Szafrąński L., *Otwarta nauka w opinii naukowców z Uniwersytetu Jagiellońskiego*, [w:] *Horyzonty informacji*, t. 3: *Otwarta nauka*, red. P. Korycińska, Kraków 2021, s. 46–56.

KONTAKTY NAUKOWE Z BIBLIOTEKAMI I INSTYTUCJAMI KRAJOWYMI

Jak co roku Biblioteka Jagiellońska utrzymywała ścisłe kontakty naukowe z wieloma bibliotekami i instytucjami krajowymi. Wielu pracowników czynnie uczestniczyło w pracach różnorodnych komisji i instytucji o charakterze ogólnopolskim.

Prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk nadal pełnił funkcje przewodniczącego kilku rad naukowych: Rady Naukowej Biblioteki Narodowej w Warszawie, Rady Naukowej Biblioteki Naukowej PAU-PAN w Krakowie, Rady Programowej Książnicy Cieszyńskiej oraz Rady Naukowej Biblioteki Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie. Kolejny już rok był też członkiem Krajowej Rady Bibliotecznej.

Dr hab. Remigiusz Sapa, prof. UJ był członkiem m.in.: Krajowego Komitetu Programu UNESCO „Pamięć Świata”, Rady do Spraw Narodowego Zasobu Biblioteczny, Rady Programowej Wydawnictwa Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Rady Naukowo-Programowej Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, a także członkiem Honorowej Rady Patronackiej Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie.

Mgr Aleksandra Cieślar była członkiem Rady Naukowej Biblioteki Naukowej PAU-PAN w Krakowie.

Dr Wioleta Hryniewicz reprezentowała Uniwersytet Jagielloński w Komitecie Technicznym nr 242 Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Mgr Izabela Korczyńska była członkiem Stowarzyszenia Historyków Sztuki – Oddział Kraków. Mgr Agata Pazdur-

-Bąk uczestniczyła w pracach Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej. Dr Leszek Szafrąński uczestniczył w pracach ogólnopolskich komisji naukowych: sieć krajowa EOSC (sieć EOSC – Polska) oraz zespołu roboczego KZB ds. repozytorium otwartych danych badawczych uczelni krakowskich. Pełnił funkcję Uczelnianego Koordynatora ds. otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych. Dr Marek M. Tytko kolejny już rok był członkiem Zespołu Metodologii Badań Pedagogicznych przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

Kontynuowano współpracę z Biblioteką Narodową w Warszawie w zakresie tworzenia wspólnego katalogu w ramach utrzymania celów oraz efektów projektu „e-usługa OMNIS”. W wyniku tej współpracy wszystkie biblioteki sieci krajowej (Biblioteka Narodowa, Biblioteka Jagiellońska wraz z pozostałymi bibliotekami UJ oraz pozostałe biblioteki akademickie i publiczne) utworzyły we wspólnym katalogu ponad 1 470 000 rekordów bibliograficznych. Łącznie liczba rekordów istniejących we wspólnym katalogu przekroczyła 9 107 848.

Pracownicy BJ brali również aktywny udział w konferencjach i sesjach naukowych online:

- lic. Daniel Baumann, dr Ekaterina Baumann – konferencja „Pandemia – problemy medyczne i prawne” – referat *Funkcjonowanie Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie w dobie Covid-19* (maj 2021);

- dr Ekaterina Baumann – konferencja „Rosja – tradycja, historia, kultura, ludzie” – referat *Aż po krańce ziemi: życie maleńkiej biblioteki na Kamezacie* (marzec 2021); konferencja „Syberia – historia, kultura, tradycja, ludzie” – referat *XVIII-wieczny opis rzeki Leny odnaleziony w Bibliotece Jagiellońskiej* (kwiecień 2021); konferencja „Zarządzanie zasobami nauki i dydaktyki w otwartym dostępie – standardy, narzędzia, dobre praktyki” – referat *Otwarte zasoby Biblioteki Jagiellońskiej dla Wikipedii: projekty Patrimonium i Repozytorium Otwartego Dostępu* (maj 2021); konferencja „Choroby rzadkie” referat *Źródła informacji dla chorych na ZZSK* (maj 2021); konferencja „Fantastyka światowa” – referat *Hobbit w krainie komunistów: przejawy kultury tolkienowskiej w ZSRR* (czerwiec 2021); konferencja „Świat ukryty w archiwach” – referat *Wędrujące archiwalia XVIII-wiecznego geodety z Irkucka: rękopisy Antona Łosiewa w instytucjach Rosji, Niemiec i Polski* (czerwiec 2021);

- mgr Natalia Bilaska, mgr Małgorzata Galik, mgr Edyta Gałuszka, mgr Katarzyna Guzy, mgr Joanna Konik, dr Leszek Szafrąński, mgr Katarzyna Szczepaniec, mgr Agnieszka Wojak – IV Pomorska Konferencja Open Science – udostępnianie danych badawczych (sharing research data) (kwiecień 2021);

- mgr Natalia Bilaska, mgr Małgorzata Galik, mgr Edyta Gałuszka, mgr Katarzyna Guzy, mgr Ewa Harpula, mgr Urszula Juszczak, mgr Joanna Konik, mgr inż. Urszula Loch, mgr Magdalena Masełko, mgr Urszula Michaldo, mgr Norbert Nocón, mgr Mariusz Staniszewski, mgr Katarzyna Szczepaniec, Hubert Tatarzyński, mgr Agnieszka Wojak, mgr Justyna Wolan, mgr Patrycja Wozowicz, lic. Daniel Wywiół – konferencja „Zarządzanie zasobami nauki i dydaktyki w otwartym dostępie – standardy, narzędzia, dobre praktyki” (maj 2021);

- mgr Natalia Bilaska, mgr Katarzyna Guzy, dr Leszek Szafrąński – konferencja „Przedstawienie zmian w systemach informatycznych wchodzących w skład Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on” (październik 2021);
- mgr Natalia Bilaska, mgr Katarzyna Guzy, mgr Joanna Konik – konferencja „Ucyfrowienie zasobów akademickich regionu kujawsko-pomorskiego dla potrzeb nauki i dydaktyki całego kraju” (lipiec 2021);
- dr Tomasz Dudek – konferencja „Armia Krajowa w Małopolsce. Wokół Źródeł i miejsc pamięci” – referat *Źródła do historii AK w Bibliotece Jagiellońskiej i w Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego* (Kraków, wrzesień 2021);
- mgr Małgorzata Galik – konferencja „Konferencja Ogólnopolska OPOS – Open Polish Science” (maj 2021);
- mgr Małgorzata Galik, dr Leszek Szafrąński – V edycja Pomorskiej Konferencji Open Science „Usługi oparte na współpracy” (grudzień 2021);
- dr Bartłomiej Gapiński – interdyscyplinarna konferencja naukowa z cyklu „Człowiek w relacji do ...”, temat przewodni: Solidarność – referat *Solidarność i wspólnota we wspomnieniach biskupa Józefa Zawitkowskiego. Spojrzenie historyczno-antropologiczne na społeczność wiejską Żdżar na Mazowszu* (Kraków, maj 2021);
- mgr Katarzyna Guzy – konferencja „Biblioteka miejscem spotkań na przełomie tradycji i nowoczesności” (październik 2021);
- mgr Dorota Jezierska – konferencja „Ochrona dziedzictwa kultury na wypadek szczególnych zagrożeń – zagrożenia klimatyczne, środowiskowe, pandemiczne i pożarowe. Dobre praktyki” (Kraków, listopad 2021); konferencja „Zabytki multitechnologiczne – badania, konserwacja-restauracja, ekspozycja” (Toruń, grudzień 2021);
- mgr Katarzyna Guzy, mgr Urszula Juszczak, dr Leszek Szafrąński, mgr Katarzyna Szczepaniec – konferencja „Otwarta nauka – standardy i dobre praktyki” (maj 2021);
- dr Elżbieta Knapiek – konferencja „Editiones sine fine III” – referat Edycja zaginionych i utraconych kopiarzy dokumentów na przykładzie kopiarza witowskiego (listopad 2021);
- mgr Anna Krzak – konferencja „Zarządzanie zasobami nauki i dydaktyki w otwartym dostępie – standardy, narzędzia, dobre praktyki” – referat *Wykorzystanie zasobów cyfrowych w edukacji w okresie pandemii* (maj 2021); konferencja „Bądź eko z biblioteką – edukacja ekologiczna w szkole” (Kraków, październik 2021); Trzecia edycja konferencji „HINC OMNIA. Zbiory historyczne, artystyczne i specjalne w bibliotekach oraz innych instytucjach kultury”, pod tytułem „Zbiory specjalne 3.0” (Warszawa, listopad 2021);
- mgr Anna Krzak, mgr inż. Urszula Loch, mgr Patrycja Wozowicz – „Biblioteka miejscem spotkań na przełomie tradycji, nowoczesności – o historii w bibliotece inaczej: budowanie oferty, aktualne trendy i nowe technologie” (październik 2021);
- mgr Anna Krzak, mgr inż. Urszula Loch, mgr Magdalena Masełko, mgr Justyna Wolan – konferencja „Biblioteka włączająca – zadania, wyzwania, realizacja” (październik 2021);

- mgr Anna Krzak, mgr Magdalena Masełko, mgr Urszula Michaldo, mgr Norbert Nocóń, mgr Mariusz Staniszewski, mgr Patrycja Wozowicz – konferencja „WIR. Święto Wirtualnych Muzeów Małopolski” (Kraków, marzec 2021);
- dr hab. Remigiusz Sapa – „Komunikacja w nauce. Komunikowanie wiedzy. Rola towarzystw naukowych” – referat: *Informacja w komunikacji naukowej* (maj 2021);
- dr Leszek Szafrąński – konferencja „Transfer danych z uczelnianego systemu informacji naukowej do SEDN – dobre praktyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie” – referat *Rola systemów do gromadzenia i integrowania informacji o publikacjach na uczelni wyższej* (Kraków, marzec 2021); konferencja „Oblicza transferu: Empowerment profesjonalny i rynkowy studentów Instytutu Studiów Informacyjnych Zjazd Bibliotekarzy Szkół Wyższych” (Kraków, maj 2021); konferencja „Zarządzanie zasobami nauki i dydaktyki w otwartym dostępie – standardy, narzędzia, dobre praktyki” – referat *Otwarta nauka na UJ. Rozwój Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego* (maj 2021); konferencja „Pracuj w Kulturze” (Warszawa, czerwiec 2021);
- mgr Adam Szczepaniec – Ogólnopolska Konferencja Studencko-Doktorancka „Sztuka i życie dworskie w epoce nowożytnej” – referat *Obyczaj sztambuchowy w kręgu dworów Piastów legnicko-brzeskich w 2. poł. XVI w. – zarys problematyki* (kwiecień 2021);
- dr Wojciech Świeboda – konferencja „Inscriptiones sine fine, 3 ed.” – referat *O warsztacie pracy skryby – kilka uwag w związku z edycją antyheretyckich pism Stanisława ze Skarbimierza* (listopad 2021); konferencja „Herby w Polsce i zasady ich konstruowania (XIII–XVIII w.; XX–XXI w.)” (Kraków, listopad 2021);
- Hubert Tatarzyński – konferencja „To nie jest Delphi Twojego dziadka, czyli IDE ówierać wieku później (cz. I i II)” (kwiecień 2021); konferencja „RAD Studio 11 Alexandria – nowości okiem praktyka” (wrzesień 2021);
- mgr Agnieszka Wojak – konferencja „Problem wypalenia zawodowego pracowników bibliotek w dobie pandemii” (maj 2021).

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Ze względu na utrzymujące się obostrzenia epidemiologiczne związane z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 wszelkie wyjazdy zagraniczne w ramach wymiany bezpośredniej pomiędzy jednostkami partnerskimi zostały wstrzymane. Kilkoro pracowników uczestniczyło w wyjazdach do instytucji naukowych w ramach programu „Erasmus +” (2 osoby wyjechały do Biblioteki Uniwersytetu Kreteńskiego – Grecja, 4 osoby do Biblioteki University of la Laguna w Hiszpanii, 1 do Biblioteki Uniwersyteckiej w Nowym Sadzie).

W dniach 19–23 lipca mgr Ewa Borsuk (OGr) podczas 5-dniowego stażu w Bibliotece Uniwersyteckiej w Nowym Sadzie (Serbia) odwiedziła Bibliotekę Wydziału Filozoficznego, Bibliotekę Centralną Uniwersytetu oraz kilka spośród 17 uniwersyteckich bibliotek seminaryjnych. W czasie szkolenia miała okazję poznać biblioteczną organizację

pracy i wymienić się doświadczeniami podczas spotkań z pracownikami różnych działów. Biblioteka Wydziału Filozoficznego jest najstarszą i największą biblioteką akademicką w Wojewodzie o profilu społecznym i humanistycznym. Prowadzi wymianę publikacji z 150 instytucjami akademickimi i pokrewnymi w kraju i za granicą, także z Krakowem.

W dniach 6–10 września w Bibliotece Uniwersytetu Kreteńskiego (Grecja) odbywały szkolenie mgr Ewa Dąbrowska (OGr) i mgr Krystyna Tracz (OGr). Biblioteka wraz z Centrum Informacji Uniwersytetu Kreteńskiego należy do przodujących greckich bibliotek. Składa się z dwóch jednostek: z Biblioteki Centralnej na kampusie uniwersyteckim w Retimnie, która wspiera nauki humanistyczne, społeczne i edukację, oraz Biblioteki na kampusie uniwersyteckim w Heraklionie, nastawionej na nauki ścisłe, inżynierię i medycynę. Staż miał zasadniczo miejsce w centralnej jednostce, jeden dzień przeznaczono na zwiedzenie biblioteki w Heraklionie. W czasie szkolenia Panie odbyły szereg spotkań z pracownikami różnych działów. Miały okazję wymienić się doświadczeniami. Za szczególnie interesujący uznają pokaz zbiorów specjalnych: średniowiecznych rękopisów, starodruków i dawnych fotografii. Ciekawostką jest to, że Biblioteka, przyjąwszy spuścizny po naukowcach i innych osobistościach ze świata kultury, włącza je do zbiorów bez selekcji i utrzymuje kolekcje w całości, w jednym miejscu. Elementem stażu dla bibliotekarzy cudzoziemców była wizyta w Muzeum Archeologicznym, prezentującym obiekty z okolicznych wykopalisk, zwiedzanie weneckiej fortecy oraz klasztoru Arkadi, a także odwiedzenie miejsca martyrologii ludu greckiego w walce z tureckim okupantem.

W dniach 4–8 października 2021 mgr Justyna Mączka (z Sekcji Katalogowania Retrospektywnego OKK) oraz mgr Norbert Nocón, mgr Barbara Wywiał i lic. Daniel Wywiał (z Sekcji Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej OZC) odbyli szkolenie w bibliotece University of La Laguna znajdującej się w San Cristóbal de La Laguna na Teneryfie (Hiszpania). Pierwszego dnia zapoznali się z osobami odpowiedzialnymi za szkolenie, przedstawili historię i rozwój Uniwersytetu Jagiellońskiego i Biblioteki Jagiellońskiej, a także przybliżyli organizację pracy w Bibliotece i jej zbiory. Podczas stażu wymieniali doświadczenia z bibliotekarzami różnych działów. Mieli okazję zobaczyć Ancient Collection, zawierającą zbiór manuskryptów głównie z klasztorów na Teneryfie. Na zakończenie szkolenia odbyli wycieczkę do historycznej części miasta La Laguna.

Pracownicy BJ kontynuowali współpracę z zagranicą w trybie zdalnym.

Mgr Małgorzata Galik była członkiem kilku międzynarodowych organizacji naukowych: Programy nauczania i ścieżki kariery w zakresie zarządzania danymi w ramach EOSC TF (EOSC TF Data Stewardship Curricula and Career Paths), Gildia europejskich uniwersytetów intensywnie korzystających z badań naukowych (The Guild of European Research-Intensive Universities), Sojusz na rzecz danych badawczych (Research Data Alliance).

Mgr Izabela Korczyńska była członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Kuratorów Sztuki Holenderskiej i Flamandzkiej CODART (International Network of Museum Curators of Dutch and Flemish Art from the Low Countries).

Mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak kolejny już rok była członkiem działającego w 40 krajach Międzynarodowego Towarzystwa Organizacji Wiedzy (International So-

ciety for Knowledge Organization), zrzeszającego specjalistów (zarówno teoretyków, jak i praktyków) informacji naukowej.

Dr Leszek Szafrąński uczestniczył w pracach komisji międzynarodowej pod nazwą Grupa robocza ds. otwartej nauki należąca do Cechu Europejskich Uniwersytetów Intensywnych Badań Naukowych (Open Science Working Group – The Guild of European Research-Intensive Universities).

Dr Marek Tytko był członkiem Środkowoeuropejskiego Stowarzyszenia Filozofii Wychowania (Central European Philosophy of Education Society).

W ramach współpracy międzynarodowej pracownicy Biblioteki uczestniczyli online w międzynarodowych konferencjach naukowych:

- dr Ekaterina Baumann – konferencja „Nauka biblioteczna w XXI wieku: treść, organizacja, cyfryzacja, naukometria” – referat *Działalność naukowa Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie* (Moskwa–Petersburg, październik 2021);

- mgr Katarzyna Guzy, mgr Anna Krzak, mgr Magdalena Masełko, mgr Urszula Michaldo, mgr Norbert Nocóń, dr Leszek Szafrąński – konferencja „Open Science: The Future of Scholarly Communication” (University of Malta, luty 2021);

- mgr Katarzyna Guzy, mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak, dr Leszek Szafrąński, mgr Katarzyna Szczepaniec – konferencja „LIBER 2021. Online Libraries and Open Knowledge. From vision to implementation” (Belgrad, czerwiec 2021);

- mgr Katarzyna Guzy, mgr Urszula Juszczak, dr Leszek Szafrąński, mgr Katarzyna Szczepaniec – VII Konferencja LUMEN (listopad 2021);

- dr Monika Jaglarz – konferencja „Schriftstellerinnen aus der Sammlung Varnhagen – Briefe, Werke, Relationen. Ein deutsch-polnischer Workshop” – referat *Probleme mit der Erschließung der Sammlung Varnhagen (Folierung, Katalogisierung)* (Kraków, październik 2021);

- dr Leszek Szafrąński – konferencja „Aligning Research Data Management Across Europe – The Next Step” (Bruksela, styczeń 2021); konferencja „The Basic Research Program implemented under the 3rd edition of the EEA Grants and Norway Grants” (Warszawa, czerwiec 2021); konferencja „Launch Event. Reimagining Research-led Education in a Digital Age” (Bruksela, czerwiec 2021); konferencja „Światowy Szczyt Cyfrowy w Katowicach” – referat *Open access to science and knowledge at the Jagiellonian Library* (Katowice, grudzień 2021).

W okresie sprawozdawczym Bibliotekę zwiedziło 485 osób. Wśród nich nie było obcokrajowców. Dla wielu zorganizowano pokazy zbiorów specjalnych.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Jak co roku dużym powodzeniem cieszył się cykl wykładów Ars Quaerendi Plus. Kontynuowano szkolenie obejmujące 9 różnych sesji tematycznych. Skorzystało z nich 9 grup (łącznie 121 osób). Pracownicy Sekcji Informacji Naukowej przeprowadzili 72 szkolenia, w których łącznie uczestniczyło 675 osób.

Prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk prowadził wykłady i ćwiczenia dla studentów kierunku zarządzanie informacją na WZiKS UJ: *Kolekcje zasobów informacyjnych i kultura książki w dziejach I; Wielkie biblioteki i ich historia; Zarządzanie informacją w instytucjach kultury*, a także seminarium magisterskie i doktoranckie.

Dr hab. Remigiusz Sapa prowadził zajęcia dla studentów kierunku zarządzanie informacją WZiKS UJ: *Podstawy projektowania: systemy, produkty i usługi informacyjne, Środowisko informacyjne*.

Dr Leszek Szafrąński prowadził ćwiczenia dla studentów kierunku zarządzanie informacją WZiKS UJ: *Tworzenie i użytkowanie baz danych. Menedżer zasobów informacji*.

Większość zajęć ze studentami odbywała się w trybie zdalnym. Ze względu na ograniczenia wprowadzone w związku z ogólnoświatową pandemią Covid-19 Biblioteka Jagiellońska nie prowadziła żadnych praktyk studenckich ani staży dla pracowników innych bibliotek.

UTRZYMANIE BUDYNKU

W roku sprawozdawczym wszelkie zadania związane z bieżącym utrzymaniem infrastruktury technicznej budynków BJ, a także z utrzymaniem należytego stanu oświetlenia, instalacji wodnych, kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania realizował Oddział Techniczny kierowany przez mgr. inż. Janusza Mikę. Przeprowadzono wymagane przepisami przeglądy okresowe budynków, dźwigów, agregatu hydroforowego, przewodów wentylacji grawitacyjnej i wydajności central klimatyzacyjnych.

Na przełomie lipca i sierpnia pracownicy Oddziału Technicznego brali udział w usuwaniu skutków intensywnych opadów deszczu. Wymieniony został odcinek rurociągu wodnego wraz z zaworem odcinającym, doprowadzający wodę do budynku Kliniki Papieru.

Na bieżąco monitorowano nastaw parametrów poszczególnych central klimatyzacyjnych oraz wprowadzano konieczne modyfikacje. Cały system klimatyzacyjny na bieżąco konserwowano, naprawiano oraz regulowano siłowniki zaworów hydraulicznych i przepustnic, wymieniano uszkodzone manometry, czujniki temperatury, wilgotności i przepływu. Sprawdzano naciągi pasków napędowych wentylatorów.

Wymieniono 98 filtrów powietrza w 25 centralach klimatyzacyjnych, 64 w klimakonwektorach, 2 w serwerowni, 2 w skarbcu oraz 16 w agregatach wody lodowej. Monitorowano stan ciśnienia wody w instalacjach grzewczych i chłodzących, pracę agregatów wody lodowej i węzła cieplnego c.o.

Przeprowadzono wymagane przeglądy i kontrole szczelności układów freonowych w agregatach wody lodowej AG1, AG2, AG3 oraz w klimatyzatorach w skarbcu i szafie klimatyzacji precyzyjnej w serwerowni. W pomieszczeniu serwerowni dla nowego klimatyzatora przygotowano zasilanie elektryczne i odpływ skroplin.

Prowadzono codzienny, bieżący nadzór nad pracą systemu transportu książek. Okresowo kontrolowano stanu wózków, torowisk, zwrotnic, drzwi ogniowych oraz urządzeń sterujących. Wymieniono uszkodzone odcinki zębatek w torowisku oraz gu-

mowe profile zakrętów i najazdówek przed zwrotnicami. Prowadzono regularne odkurzenie torowisk i stacji. W ramach drugiego etapu modernizacji systemu zainstalowano 20 nowych terminali stacji, wyposażonych w kolorowe ekrany sterowane dotykiem. Dla zapewnienia komunikacji między terminalami stacji a wózkami, zwrotnicami, drzwiami przegród ogniowych oraz kurtyną powietrzną zainstalowano 2 switchy, a także wykonano połączenia lokalnej sieci ethernetowej. Do nadzoru pracy systemu podłączony został komputer z oprogramowaniem wizualizacji CodeSys. Uruchomiono system sterowania, który jest w tej chwili w fazie testowania.

W głównej stacji transformatorowej prowadzono bieżące prace konserwacyjne i kontrolne stanu aparatury łączeniowej oraz okablowania. Przeprowadzono okresowe sprawdzenie stanu zabezpieczeń przeciwzwarciowych i przeciwporażeniowych w tablicach rozdzielnic piętrowych. Testowano główne wyłączniki prądu. Przeprowadzono okresową kontrolę stanu izolacji oraz zabezpieczeń przeciwporażeniowych sieci elektrycznej. Wymieniono uszkodzony zasilacz awaryjny dla systemu sygnalizacji pożaru.

Prowadzono również wszelkie prace związane z utrzymaniem właściwego stanu oświetlenia budynku, bieżącą naprawą sieci zasilania elektrycznego, naprawami ślusarskimi i hydraulicznymi.

W bramie wjazdowej przy restauracji (od strony ul. Oleandry) zainstalowano siłowniki do automatycznego otwierania i zamykania bramy.

Przygotowano przekładki kończące regały w magazynach na 4. i 5. piętrze w budynku nr 2. Przeprowadzono remont schodów i ciągu chodnika przy wejściu głównym od strony ul. Oleandry. Płyty chodnika zostały poddane śrutowaniu, aby zwiększyć szorstkość, a tym samym uzyskać większą przyczepność obuwia.

W budynku nr 2 na piętrach od 2 do 4 kontynuowano wymianę oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego. W tym samym budynku w magazynach na 4. i 5. piętrze wymieniono oprawy oświetleniowe dostosowane do źródeł światła LED. W sumie wymieniono 225 lamp w ramach budżetu przeznaczzonego przez Dział Remontów na pomiary instalacji elektrycznych.

Pracownicy Oddziału Technicznego prowadzili też prace związane z dezynfekcją zbiorów. W 2021 roku zdezynfekowano 44 wsady komercyjne i 20 własnych.

Wewnętrzna służba ochrony „Straż Biblioteki Jagiellońskiej” pod kierownictwem mgr. inż. Dariusza Bylicy nadzorowała prace bieżące związane z utrzymaniem sprawności działania zainstalowanych urządzeń systemu sygnalizacji włamania, napadu i kontroli dostępu. W okresie sprawozdawczym zrealizowano kolejny etap kompleksowej modernizacji zintegrowanego elektronicznego systemu bezpieczeństwa BJ.

BIBLIOTEKI INSTYTUTOWE UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

W 2021 roku system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Jagiellońskiego obejmował Bibliotekę Jagiellońską wraz z 8 bibliotekami wydziałowymi UJ, 1 biblioteką międzywydziałową oraz 18 bibliotekami instytutowymi, a także Bibliotekę Medyczną z podległymi jej bibliotekami instytutowymi i księgozbiorami specjalistycznymi

w jednostkach działalności podstawowej Collegium Medicum UJ. Głównym zadaniem bibliotek instytutowych UJ, jako jednostek specjalistycznych, jest gromadzenie księgozbioru dla prowadzonych badań oraz dydaktyki na danym kierunku studiów.

W roku 2021 biblioteki instytutowe Uniwersytetu Jagiellońskiego wzbogaciły swój księgozbiór o 15 922 wol. druków zwartych, 4 615 jedn. inwentarzowych czasopism i 698 jedn. zbiorów specjalnych. Po uwzględnieniu ubytkowania księgozbiorów poszczególnych jednostek, związanego głównie z usuwaniem materiałów zdezaktualizowanych, zniszczonych, wieloegzemplarzowych i oprawionych kserokopii ostatecznie na dzień 31 grudnia 2020 roku biblioteki instytutowe UJ posiadały łącznie 2 158 843 wol. i jedn., w tym 1 716 248 wol. druków zwartych, 292 199 wol. czasopism i 150 396 jedn. zbiorów specjalnych. Liczba wszystkich tytułów czasopism bieżących wynosiła 942, z czego 575 stanowiły tytuły polskie. W roku sprawozdawczym znacznie (o około 50%) wzrosła liczba posiadanych komputerów – biblioteki wyposażone były w 767 urządzeń, z czego do dyspozycji czytelników przeznaczonych były 444 sztuki. 757 komputerów podłączonych były do Internetu. Do prac biblioteczno-bibliograficznych wykorzystywano łącznie 329 komputerów, z czego 187 urządzeń dostępnych było jako terminale katalogowe dla czytelników.

Utrzymująca się w 2021 roku sytuacja epidemiczna i związane z nią rygory sanitarne wymusiły na bibliotekach wydziałowych i instytutowych UJ ograniczenia w dostępie do księgozbiorów, przejawiające się m.in. w zredukowaniu ilości miejsc w czytelniach. Wprowadzone ograniczenia znalazły swoje odzwierciedlenie w liczbie zapisanych czytelników, która uległa spadkowi. Zliczenie udostępnionych przez biblioteki zbiorów jest praktycznie niemożliwe ze względu na stosowanie przez poszczególne jednostki różnorodnych form ewidencjonowania udostępnień. Co więcej, część bibliotek nie notuje ilości materiałów, z których skorzystano w czytelniach lub pracowniach z wolnym dostępem do półek. Trudno też ustalić liczbę osób korzystających wyłącznie ze zbiorów online lub dokonujących samodzielnych prolongat. Dane dotyczące udostępniania zbiorów w okresie sprawozdawczym można analizować tylko w odniesieniu do jednej biblioteki na przestrzeni lat, natomiast ich zestawienie zbiorcze jest niewykonalne.

W bibliotekach instytutowych i wydziałowych Uczelni pracowało łącznie 129 osób, w tym 112 na pełnym etacie.

W związku z obostrzeniami wynikającymi z reżimu sanitarnego szkolenia merytoryczne dotyczące komputerowego opracowania dokumentów zwartych oraz wydawnictw ciągłych w systemie Alma organizowane były w ograniczonym zakresie. Przeprowadzone zajęcia, w których uczestniczyło 8 osób, trwały łącznie 29 godzin.